

*Vam osebno
in vsem našim sodelavcem,
prijateljem in vsem delovnim kolektivom
želimo predvsem
zdravo in uspehov polno
leto 1977*

Iz vsebine:

- Priprave na gospodarski načrt so v polnem teku,
- mladi Save so naredili obračun 2-letnega dela,
- ustanovljen aktiv komunistov neposrednih proizvajalcev,
- 4 milijone starih din racionalizatorjem,
- uspešno delo osnovnih organizacij ZK,
- Savčani kupujejo knjige,
- pogovarjali smo se z Lojzeto Povšnarjem,
- zaključuje se Cankarjevo leto,
- seminar za sindikalne delavce na Bledu.

ŠTEV. 24/XVI

28. DECEMBER 1976

industrija
gumijevih
usnjenih
inkemičnih
izdelkov

Sava Kram

Kako delamo?

Sobota je, 11. december. Okrog mene je precej bolj mirno kot »navadne« delovne dni. Idealen čas za pisanje članka. Na uredniški mizi leži list papirja, na njem naslovi člankov, ki jih moram pripraviti za zadnjo letošnjo številko. Med njimi ni tegale, ki ga zdajle berete. Zakaj? Zato, ker nisem nameraval pisati o tem, kar pišem. Nisem nameraval zato, ker sem bil prepričan, da ni potrebno. Zdajle pa, ko sku-

šam obnoviti nekaj pogovorov po izidu 22. številke, se mi zdi, da moram povedati naslednje: Nič ni samo belo in samo črno, na svetu niso samo angeli in vrage! Prepričan sem celo, da je skrajnosti ČRNO — BELO zelo malo. Prepričan sem tudi, da je najboljših in najslabših ljudi zelo malo. Vse ostalo pa je vmes. Naj bo to izhodišče.

Med letom smo objavili v tem glasilu več prispevkov, ki

KRAJEVNA SKUPNOST TOLMIN
ŠTEVILKA: 314/76-1-VK/pk
Datum: 26. 11. 1976

**SAVA, industrija gumijevih, usnjenih
in kemičnih izdelkov, Kranj**
(za glasilo Save, odboru za informiranje)

Hvala za tovariško pomoč

Krajevna skupnost Tolmin si šteje v hvaležno dolžnost, da se v imenu občanov iskreno zahvali vaši delovni organizaciji in še posebej skupini delavcev, ki so prišli med nas na prizadeto potresno območje in z delom pomagali pri obnovi.

Delovna skupina, ki so jo sestavljali tov. Benčević, Vehovec, Zebec, Škofic in Košir je opravila v času od 27. 9. do 11. 11. 1976 veliko delo. Sanirala je 20 objektov, od tega 13 socialno šibkim občanom. Sanacijska dela so bila naslednja: vezava, injiciranje, popravilo streh, izdelava ometov in drugo. Da je skupini uspelo tako obsežno delo, je zlasti pripisati njihovi požrtvovalnosti in dejstvu, da so delali od zore do mraka ne glede na vremenske pogoje.

»Humane geste Save in še posebej prizadevne delovne skupine se bomo občani Tolmina vedno s hvaležnostjo spominjali,« je poudaril predsednik izvršnega sveta krajevne skupnosti Tolmin tov. Taljat Albin na poslovilni slovesnosti, kjer smo si izmenjali tudi spominska darila.

Prosimo vas, da prenesete našo zahvalo celotnemu kolektivu z željo, da poudarite hvaležnost naših občanov Savi in še posebej delavcem, ki so sodelovali pri odpravi posledic potresa. Z vašim prispevkom ste dokazali solidarnost in tovarištvo.

Hvala lepa in pozdrave kolektivu Sava.

Tajnik RS
(Kavčič Viktor)

[Handwritten signature]

so bili malo, srednje ali pa zelo kritični. Pisali smo o pojavih nediscipline, neodgovornosti, o neizvršenih sklepih, slabostih in tako naprej. Seveda pa smo tudi veliko, zares veliko pisali o takoimenovanih pozitivnih dogajanjih v Savi, o prizadevanjih posameznikov ali skupin, o uspehih na različnih področjih. Prepričan sem torej, da smo pisali stvarno, tako, kot v Savi je: precej delovnih uspehov, precej prizadevnosti v kolektivu, pa tudi slabosti.

Savo spremljamo iz dneva v dan. Iz leta v leto dobiva novo podobo. To dejstvo veliko bolje zaznajo ljudje, ki so nekaj časa izven podjetja, kot pa mi, ko vsak dan, skoraj neopazno zraven nas zraste kaj novega. In za nas so novosti že skoraj nezanimive.

Če smo se torej med letom v člankih zaganjali v nepravilnosti, to nikakor ne pomeni nezadovoljstva, nerganja ali celo kritiziranja. Vedno nove želje in nezadovoljnost z doseženim so lahko vzpodbuda k napredku, če so seveda želje realne in nezadovoljnost podprta z argumenti.

V zadnjem času so mi nekateri očitali, da veje iz našega glasila preveč pesimizma, da morda nekaterih člankov ne bi bilo treba objaviti glede na razmeroma težak položaj Save in glede na dokaj napete medsebojne odnose.

Mislim, da je prav težak, zahteven položaj vedno preizkušnja tako za posameznika kot organizacijo ali skupino. Tedaj se pravzaprav pokaže, ali so v takem okolju zdrave sile, ki opozorijo, kje, kaj in zakaj škriplje.

Njihova idejnopolična raven jih bodisi pušča v malodušju, bodisi vodi k ustrezni akciji.

Čeprav je treba odkrito in pošteno povedati, da je Sava v preteklosti dosegala pomembne uspehe z velikim prizadevanjem, zaradi naprednosti, z razvitim samoupravljanjem in z razvejenim političnim delovanjem. Priznati pa je hkrati treba, da nas je ustavitev tako nagle rasti gospodarstva in družbenega standarda nekoliko zbegala in to ne samo Savčane.

Zaostreni pogoji dela, gospodarjenja in pridobivanja dohodka so od nas vseh zahtevali ponovno »razvrstitev«, urejanje neurejenih stvari. O tem, o akcijskih programih smo razmeroma dosti pisali. In bomo še, kajti rezultati prav gotovo so in bodo.

Toda povsem normalno je, da smo ob vsej tej aktivnosti tudi pri informiranju ostreje zasadičili pero. Gre namreč za to, da pa se v Savi le niso vsi vključili v ta prizadevanja, da so nekateri ostali na starih tirnicah z neprilagojeno miselnostjo. Zato ni čudno, če so začeli kritizirati sistem, namesto da bi se poglobili v delo, v na novo nastalo situacijo, poprijeli predvsem v svojem okolju pa še kje drugje. O takih primerih smo pisali. In o takih primerih so spregovorile tudi družbenopolitične organizacije. Nekateri pravijo: »Tega je tako malo, da ni vredno pisati.« Na srečo je res malo, pa vendar je treba odkriti in spremeniti. Zaradi večine delovnih in prizadevnih Savčanov, zaradi samoupravnih socialističnih odnosov.

Jože Štular

Informacija o izdelavi gospodarskega načrta za leto 1977

Gospodarski načrt za leto 1977 pomeni kontinuirano nadaljevanje uresničevanja osnovnih ciljev razvoja iz Temeljev srednjeročnega razvoja programa delovne organizacije za 1976—1980, oziroma izpolnjevanje nalog, sprejetih v Resoluciji o družbenoekonomski politiki in razvoju SR Slovenije in Jugoslavije, in nalog, podanih v poslovnih politikah za leto 1977.

Po prvih ocenah za prvo leto tekočega srednjeročnega obdobja ugotavljamo, da bo gospodarska rast slovenskega gospodarstva precej nižja od predvidene, pa čeprav so se v drugem polletju pokazali določeni znaki gospodarskega oživiljanja.

Tudi za našo delovno organizacijo ugotavljamo, da ob koncu leta ne bomo dosegli predvidenega finančnega rezultata. Vzroke za to smo obravnavali vsak mesec in bolj analitično ob periodičnih obračunih.

Osnovni vzrok, da ne dosegamo predvidenega poslovnega rezultata, je treba iskati v stal-

nem naraščanju stroškov. Predvsem v zadnjem obdobju ugotavljamo izrazito podražitev cen osnovnih surovin, ki že od aprila dalje kažejo težnjo naraščanja. Poleg omenjenih podražitev pa so na poslovanje vplivali tudi med letom sprejeti administrativni ukrepi (zakon o ugotavljanju celotnega dohodka in dohodka po plačani realizaciji z ustreznimi dopolnitvami, zakon o zagotovitvi plačil, zunanjetrgovinski režim).

Kljub notranjim premikom k boljšemu in racionalnejšemu gospodarjenju ne moremo vnaprej računati na ugodnejše poslovne rezultate, dokler ne bomo dosegli ustreznih prodajnih cen gotovih izdelkov, s katerim bi le delno kompenzirali naraščajoče stroške porabljenega materiala.

Akcija za odobritev povečanja prodajnih cen pnevmatike je po nekajmesečnih prizadevanjih v zaključni fazi.

Izhodišča in predpostavke za izdelavo gospodarskega načrta za leto 1977 bazirajo na

doseženih gospodarskih gibanjih, omenjenih okoliščinah ter napovedih nadaljnje podražitve osnovnih surovin, nafte in energije v prihodnjem letu na eni strani, ter še ne sprejetih sistemskih rešitvah zlasti na področju zunanjetrgovinskega in deviznega poslovanja, sistema in politike cen ter denarnega in kreditnega sistema na drugi strani.

Za leto 1977 so bili že za posamezne skupnosti tozdi in tozdi na lokaciji Kranj napravljeni prvi variantni izračuni gospodarskega načrta, vendar pa se je v skupnosti tozdi (TTI) pokazalo, da zaradi prilagajanja novim pogojem gospodarjenja kot tudi nekaterim omejitvenim ukrepom ekonomske politike (izvoz — uvoz, zamrznjene cene) izkazuje negativen finančni rezultat.

Izdelava gospodarskega načrta je v posameznih skupnostih tozdov in tozdih v fazi intenzivnega usklajevanja proizvodnih in prodajnih ciljev, oziroma v iskanju optimalnejšega poslovanja in plasmaja iz-

delkov — zlasti v povečanju prodaje po Prodajni organizaciji Sava in povečanju izvoza tistih izdelkov, s katerimi se pričakuje najboljši devizni učinek. Pripominjamo, da je predvidena izvozna politika močno odvisna od razvoja konjunktura v svetu, ki pa se po predvidevanjih za leto 1977 računa z nekoliko nižjo dinamiko.

Zato je naloga vseh nosilcev planiranja usmerjena v napore, da se ustvarijo pogoji za dinamičnejšo gospodarsko rast in vzporedno zagotovijo sredstva za predvidene investicijske naložbe.

Posebej je treba opozoriti na sklepe centralnega strokovnega sveta in samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij, ki so jih sprejeli v zvezi s poslovanjem delovne organizacije v tekočem letu, da mora gospodarski načrt za leto 1977 predstavljati sanacijski program z ukrepi, ki bodo zagotovili izboljšanje poslovnih rezultatov in realnejšo osnovo za nadaljnje uresničevanje srednjeročnega programa.

Srednjeročni razvojni program DO Sava za obdobje 1976-1980

Vzporedno z izdelavo gospodarskega načrta za leto 1977 poteka usklajevanje predloga dogovora o srednjeročnem razvoju delovne organizacije za obdobje 1976—1980, o katerem je razpravljala centralni strokovni svet na svoji 25. redni seji dne 14. 12. 1976 in določil, da se tako usklajeni srednjeročni načrt posreduje v obravnavo in potrditev na zboru delavcev vseh skupnosti tozdov in tozde.

IZHODIŠČE SREDNJE-ROČNEGA RAZVOJA

Izdelava srednjeročnega razvoja programa izhaja iz Temeljev srednjeročnega plana delovne organizacije in izoblikovanih smernic za kreiranje razvojne politike, ki naj predstavljata prelomnico v načinu planiranja v preteklem obdobju. Predvsem bazira na globalnih dognanjih o razvojnih možnostih v Jugoslaviji in možnostih razvoja SR Slovenije ter na izhodiščih in smernicah razvoja gumarske industrije SFRJ — SRS.

Osnovni elementi razvojne politike v načrtovanem obdobju so tako logična posledica sedanjega stanja kot upoštevanje razvoja družbeno-ekonomskih odnosov in razvoja samoupravljanja, ki omogočajo združevanje dela in sredstev. Podpisnice sporazuma o temeljih srednjeročnega plana delovne organizacije Sava so natančno opredelile skupne interese in cilje, ki so v globalu naslednji: skupni koncept razvoja oziroma zagotovitve skupnega marketinga, da bodo skupne razvojne usmeritve dejanski odraz tržnih potreb; koordinirano načrtovanje in

izvajanje investicijskih naložb, usklajevanje proizvodnje v smislu optimalne izrabe kapacitet, dogovor o tehnološki specializaciji proizvodnje; skupno planiranje prodaje in nabave na domačem in tujem trgu; racionalnejše izkoriščanje surovin, poraba sekundarnih surovin s ciljem zmanjševanja uvoza osnovnih surovin in reševanje problemov v zvezi z onesnaževanjem okolja.

Glavna značilnost sporazuma, ki je temeljnega pomena za nadaljnji razvoj delovne organizacije v srednjeročnem obdobju, je dogovor podpisnic o enotnem kriteriju opredelitve nosilca razvoja posamezne proizvodnje. Samo jasno začrtana proizvodna in prodajna usmeritev zagotavlja stabilnejšo rast delovne organizacije in širše družbenopolitične skupnosti.

NALOGE IN SMERNICE GOSPODARSKEGA RAZVOJA

Glede na to, da poteka usklajevanje predloga dogovora o srednjeročnem razvoju v okviru posameznih skupnosti tozdov in tozdih ter za delovno organizacijo kot celoto, posredujemo globalne kazalce razvoja delovne organizacije kot celote.

USMERITEV RAZŠIRJENE REPRODUKCIJE

Za srednjeročno obdobje je za delovno organizacijo kot celoto zbranih in z ekonomskimi izračuni opremljenih preko 70 projektov, ki so zaradi pomembnosti rangirani v tri skupine, in sicer A, B in C. Projekti A naj bi se realizirali v vsakem primeru, medtem ko bi v primeru pomanjkanja finančnih sredstev iz-

padli projekti C, lahko vsaj delno tudi B.

Po globalni oceni znašajo skupne naložbe 1976/1980 vseh projektov v skupni vrednosti 286 milijard starih dinarjev. Posamezni projekti predstavljajo dokončanje začrtih investicij, modernizacijo in standardizacijo obstoječe tehnologije, razširitev posameznih vrst proizvodnje, proizvodne predelave odpadkov, infrastrukturne dejavnosti — obrat družbene prehrane, mehanična delavnica itd.

POVEČANJE PRODUKTIVNOSTI

Globalni podatki kažejo, da bi se ob realiziranju vseh projektov proizvodnja povečala od dosedanjih 80.300 ton na 143.300 ton v letu 1980, oziroma se bo fizični obseg proizvodnje gibal po 15,5 % letni stopnji. Število zaposlenih naj bi se povečalo od 6159 (ocena 1976) na 7510 v letu 1980, kar ustreza 5,1 % letni stopnji rasti zaposlovanja za delovno organizacijo kot celoto. Za delovno organizacijo — lokacijo Kranj pa je predvidena nižja stopnja rasti zaposlovanja, in sicer 2,9 % (po resoluciji pa je predvidena 3 %). Glede na to, da je predvidena hitrejša rast proizvodnje od dinamike rasti zaposlovanja, je analogno predvidena nekoliko večja letna stopnja rasti produktivnosti, in sicer 9,9 %, po resoluciji je za srednjeročno obdobje začrtana po stopnji 6—7 % letno.

HITREJŠE IN UČINKOVITEJŠE VKLJUČEVANJE NA ZUNANJA TRŽIŠČA

Za tekoče srednjeročno obdobje se predvideva o kvalitetni premiki

na področju blagovnega poslovanja s tujino. Tako predvidevamo za delovno organizacijo, da bi do leta 80 s predvidenim izvozom pokrili ostali 75 % vsega uvoza; medtem ko za delovno organizacijo lokacijo Kranj predvidevamo stototno pokritje uvoza z izvozom, oziroma je za slovensko gospodarstvo predvideno 60 odstotno pokritje uvoza z izvozom blaga.

Predvidene spremembe so pogoje ne z racionalnejšim nadomeščanjem uvoženih surovin z domačimi, oziroma v kreipitvi domače surovinske baze, kjer pa je za gumarsko branžo najbolj pomembna v tem srednjeročnem obdobju realizacija projekta proizvodnje sintetičnega kavčuka.

Izvoz naj bi se povečal za okoli 15 % letno, medtem ko se po resoluciji predvideva povečanje izvoza za okoli 8 % letno.

Poleg predvidenega ugodnejšega razmerja uvoz-izvoz se bo spremenila tudi regionalna struktura izvoza, pri čemer se bo močno povečal delež z deležem v razvoju oziroma neuvrščeni delželi in sicer od 11 % v letu 1976 na 25—30 % v letu 1980.

Podani so le nekateri globalni kazalci razvoja delovne organizacije kot celote za obdobje 1976—1980, vendar pa se računa, da bodo zaradi zaostrenih pogojev gospodarjenja v prvih letih srednjeročnega obdobja nižji od predvidenih.

Predvsem je potrebno zagotoviti z gospodarskim načrtom za leto 1977 takšen nivo proizvodnje in realizacije, da bo podana realna osnova za izpolnjevanje srednjeročnega plana.

Simpozij o proizvodnji in predelavi PVC

Kot delegat društva plastičarjev in gumarjev sem se udeležil simpozija v mestu Baden Baden, Zahodna Nemčija. Simpozij, ki ga je priredilo društvo nemških inženirjev VDI obravnava temo »Aufbereiten von PVC«, to je proizvodnjo in predelavo PVC in je trajal od 23. 11. do 25. 11. 1976.

VTISI S SIMPOZIJA

Simpozija se je udeležilo okrog 400 strokovnjakov iz 14 evropskih dežel, ki se ukvarjajo s proizvodnjo in predelavo polivinilklorida, ter strokovnjaki, ki izdelujejo strojno opremo za predelavo PVC. Večina udeležencev je bila iz znanih velikih firm, kot so: CW — Hüls, Bayer, Basf, Hoechst AG, Wackler Chemie, Dynamit Nobel, Ciba — Geigö, Drais, Spannenberg, AKZO itd. Zanimivo je, da so udeleženci, med katerimi so večinoma mladi doktorji in inženirji, zelo zavzeti in resni pri poslušanju referatov ter pri izmenjavi izkušenj, tako da je bila velika kongresna dvorana vedno polna do zaključka seminarja.

Ves simpozij je potekal po zelo natančno terminiranem programu, organizatorji pa so zaslužili visoko priznanje za uspešno delo.

Nivo simpozija je bil na visoki ravni, čeprav na njem ni bilo izrazitih novitet. Poudarek seminarja je bil na problemu, kako proizvajati in predelati PVC čim bolj varno za zdravje ljudi, tako pri sami polimerizaciji in predelavi kakor tudi pri eksploataciji izdelkov iz PVC.

Znano je, da je v zadnjem času PVC oz. VCM (vinil-klorid monomer) osumljen kot glavni povzročitelj raka na jetrih (angiosarkom) in je bila nadaljnja proizvodnja PVC vprašljiva. Sedaj, ko je tehnologija proizvodnje PVC že na visoki ravni, kjer je koncentracija VCM v proizvodnih prostorih že pod dovoljeno mejo (10 ppm), je bilo postavljeno vprašanje, kako je sedaj s PVC, ali ga diskvalificirati ali rehabilitirati.

Ker je bila tema simpozija zelo široka, naj navedem le nekatere značilnosti:

1. Proizvodnja polivinilklorida (PVC)

Proizvodnja PVC je v zadnjih 5 letih razvidna iz naslednje tabele v 1000 tonah:

leto	Japonska	ZDA	Zah. Nemčija	svet
1971	1559	1030	846	7300
1972	1932	1080	931	8400
1973	2084	1310	1039	9500
1974	2200	1466	1037	9100
1975	1650	1145	892	8500

Iz tabele vidimo, da je bila rekordna svetovna proizvodnja PVC zabeležena leta 1973. Po znani svetovni krizi leta 1974/75 proizvodnja PVC posebej v vodilnih državah (ZDA, Japonska, Zah. Nemčija) upada. Pričakujejo, da bo letošnja proizvodnja spet narasla, vendar bo še vedno pod rekordno količino iz leta 1973.

Polivinilklorid proizvajajo največ po dveh polimerizacijskih postopkih: polimerizacija v suspenziji in polimerizacija v emulziji. Z emulzijsko polimerizacijo pridobivajo tudi pastožni tip ter mikrosuspenzijski PVC (ta tip PVC zmore adsorbirati več polnila). V manjši količini pridobivajo tudi PVC s polimerizacijo v masi, ki jo je prvič industrijsko uvedla firma »Pechiney Saint Gobain« in je ta produkt namenjen izdelkom, kjer zahtevajo visoko čistost izhodnega materiala (elektro-industrija, industrija kablov itd.).

Proizvodnja PVC izgleda po različnih polimerizacijskih postopkih neka-ko takole:

- 58 % S — PVC = PVC dobljen s suspenzijsko polimerizacijo
- 28 % E — PVC = PVC dobljen z emulzijsko polimerizacijo
- 9 % M — PVC = PVC dobljen s polimerizacijo v masi
- 9 % poliblen in ostalo

Še pregled proizvodnje PVC v Z. Nemčiji po proizvajalcih:

Firma	Proizvodnja leta 1975
Chemische Werke Hüls	365.000 ton
Wacker Chemie	300.000 ton
Hoechst AG	250.000 ton
Basf	160.000 ton
Solvay Nemčija	160.000 ton
Dynamit Nobel	60.000 ton
Lonza	30.000 ton
Skupaj	1,325.000 ton

Noviteta pri proizvodnji in predelavi PVC je poleg visoke tehnologije v pogledu zdravstvene zaščite tudi visoka produktivnost z uporabo avtomatskega načina doziranja z volumetričnim in gravimetričnim načinom.

Kot izhodna surovina za proizvodnjo PVC je skoraj izključno nafta (le sem pa tja še uporabljajo karbidni postopek iz premoga).

2. Predelava polivinilklorida

Od celotne proizvedene količine PVC so v Zah. Nemčiji leta 1975 61 % predelali v takozvane trde PVC (Pvc — hart.) ter 39 % v mehčane PVC (PVC — weich). Zanimiv je podatek, da so od celotnega mehčanega PVC le cca 36 %, to je cca 56.000 ton, predelali v plastisol za premazovanje, 132.000 ton predelali s kalandriranjem, 115.000 ton z ekstrudiranjem. Uporaba PVC je vsestranska. Tako najdemo njegovo uporabo v gradbeništvu, v avtomobilski industriji, v industriji za široko potrošnjo, v kmetijstvu itd.

3. Strojne opreme za predelavo PVC

Veliko je bilo referatov, ki so obravnavali strojno opremo za predelavo PVC, posebno s področja predelave trdnih PVC (ekstrudiranje, kalandriranje). Za nas sta bila zanimiva dva referata predstavnika firme »Drais in Spannenberg« s področja priprave PVC plastisola za premazovanje in brizganje.

Priprava PVC plastisola ter izbira strojne opreme je odvisna od mnogih faktorjev, od vrste izdelkov, kapacitete proizvodnje, izhodnih surovin itd.

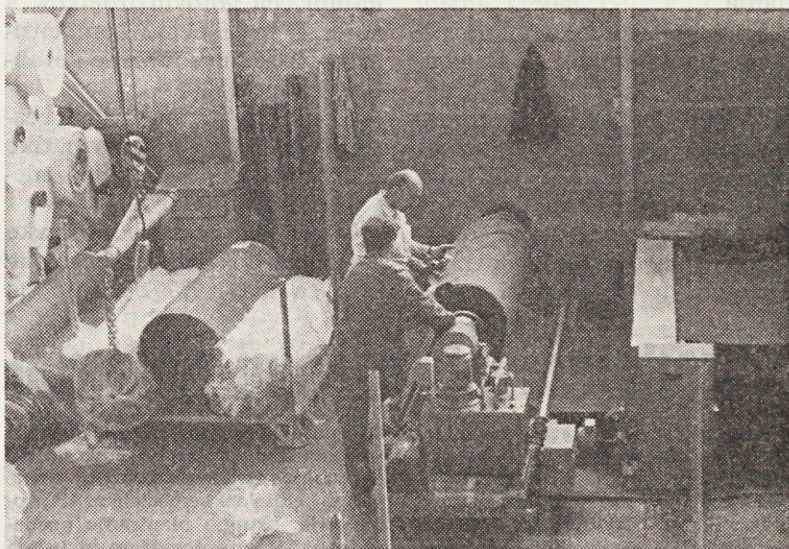
Znana sta dva načina:

a) Postopek s počasnim mešanjem (slow mixing) z uporabo planetno-vakuumskega mešala.

Ta postopek se uporablja za proizvodnjo manjše količine paste (vol. 500 — 1000 l). Novejše planetno mešalo je opremljeno z dodatnim mešalnim elementom kot pri disolverju. S tem izboljšujejo učinek mešanja. Po mešanju se pasta predeluje (homogenizira) na trovaljčniku, nato pa odzračuje z vakuumiranjem.

Prednost tega načina je v tem, da ne pride do lokalnega pregrevanja paste, ki bi vodila do predželitevanja, kot pri mešanju z disolverjem.

b) Postopek s hitrim mešanjem (high speed mixing) z uporabo disolverja

Proizvodnja v umetnem usnju

Disolver se uporablja za relativno veliko proizvodnjo kapaciteto izdelave paste, saj obstajajo že disolverji s kapaciteto 2 do 5 ton. Zaradi velike hitrosti mešanja, za preprečitev lokalnega pregretja paste, je treba med mešanjem mešalno glavo premikati gor — dol (porazdelitev toplote). Čas mešanja se giblje od 5 do 10 minut. Po mešanju je potrebno pasto vakuumirati, in sicer za nizko viskoznost v enem prostoru, tako da je izdelava paste relativno zelo hitra (15 do 30 min.). Predelava na trovaljčniku ter vakuumiranje po predelavi je potrebno le za zelo zahtevano kvaliteto paste, namenjenih vrhnjim slojem izdelka.

Novitetni razvoj na področju proizvodnje strojne opreme za hitro mešanje je kontinuirni disolver z veliko kapaciteto, ki pa je zaenkrat še v razvojni fazi.

4. Pomožno sredstvo za predelavo PVC

Posamezni referati s tega področja so obravnavali pigmente, razne aditive ter stabilizatorje za predelavo polivinilklorida. Na tem področju ni bilo posebnih novosti, v glavnem so obravnavali že znane stvari, ki se uporabljajo v praksi.

Na področju laboratorijskega preizkušanja ter kontrolnih kvalitete je bilo poudarjeno, da so metode več ali manj standardizirane (DIN, ISO). Vsi referati, ki so bili podani na tem simpoziju, so zbrani v knjigi, ki jo je izdal VDI pod naslovom »AUFBEREITEN VON PVC 1976«.

Novica

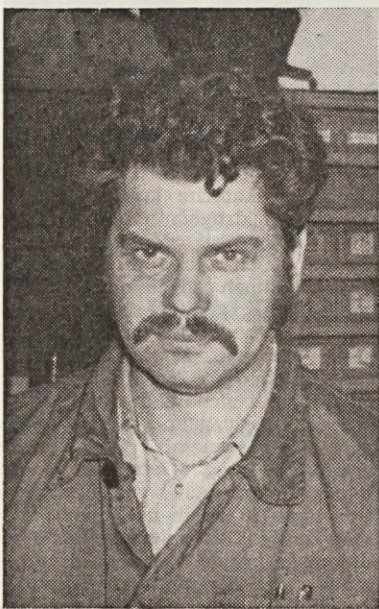
V prihodnjem mesecu bo podpisal samoupravni sporazum o združitvi največjih proizvajalcev umetnega usnja pri nas. V »Skupnost tozdr proizvajalcev«, katerega pobudnik je kranjska Sava, bodo vključene še skopska Violeta, čakovski Cateks, splitski Jugovinil in morda Plastika iz Duvna. Združeni proizvajalci umetnega usnja so si v ok-

virnem programu začrtali, da bodo med seboj uskladili programe, skupno nastopali na domačem in tujem trgu, skupno uvažali surovine in podobno. Proizvodnja umetnega usnja skokovito narašča. Samo kranjska Sava namerava v prihodnjem letu proizvodnjo izdelkov iz PVC povečati od 4,6 na 5,8 milijona kv. metrov, izdelkov iz poliuretana pa od 700 tisoč na 1,2 milijona kv. metrov.

23. seja DS skupnosti tozdov TAP

4,2 milijona s din šestim racionalizatorjem

Anton Šmajd

V četrtek, 25. novembra 1976, je imel delavski svet TAP svojo 23. redno sejo. Ena izmed točk dnevnega reda je bila tudi odobritev nagrad iznajditeljskih predlogov. Člani delavskega sveta so imeli pred

Jakob Kelvišar

seboj gradivo za pet primerov. Skoraj na vsaki seji je na dnevnem redu kak iznajditeljski predlog, le redko pa se zgodi, da jih je pet ali več. Tokrat je bila še ena posebnost: vsi so bili ocenjeni pozitivno in nagrajeni.

Podrobnejši podatki o predlogih: Vseh pet je bilo opredeljenih kot koristni in vsi se v proizvodnji uporabljajo.

1. Številka predloga: 562

Avtorji: Anton Šmajd, Miklavž Luthar, Anton Lebar, Vinko Jenko
Naziv predloga: Večkratna uporaba ovojne folije za ploščo JC
V proizvodnji se je začel uporabljati 1. 10. 1975.

Gospodarska korist ali prihranek za prvo leto uporabe predloga (t.j.

Niko Luthar

od 1. 10. 1975 do 1. 10. 1976) znaša 605.321,25 din. Nagrada, izračunana v skladu z našim pravilnikom o iznajditeljski dejavnosti znaša skupno 30.550,65 din.

2. Številka predloga: 605

Avtor: Anton Kodran
Naziv predloga: Zmanjšanje notranjega pritiska pri vulkanizaciji avtozračnic

V proizvodnji se je začel uporabljati 4. 1. 1976. Prispeval je k zmanjšanju odpadka, manjši možnosti okvar na stiskalnicah in manjši porabi v parnem nastavku. Po enem letu uporabe bo sledil obračun letnega prihranka. Avtor je prejel v skladu s pravilnikom akontacijo v znesku 1.000,00 din.

3. Številka predloga: 618

Avtorji: Anton Šmajd, Anton Lebar, Vinko Jenko, Miklavž Luthar
Naziv predloga: Odprava vibracij in izboljšanje vodenja žic JC ter preprečitev izpadanja žic iz delilnega valja

Anton Kodran

Vinko Jenko

Predlog je bil prijavljen 29. 3. 76. V proizvodnji se je začel uporabljati maja 1976. Z montažo grabelj in blažilca vibracij, kar je predmet omenjenega predloga, tečejo žice jeklenega korda mirneje v utorih delilnega valja. Podatkov za natančen obračun prihranka ni mogoče dobiti, zato je komisija predlagala enkratno nagrado v skupnem znesku 4.800,00 din. Delavski svet jo je odobril.

4. Številka predloga: 623

Avtor: Jakob Kelvišar

Naziv predloga: Tehnična naprava za odlepljenje noge plašča od blenderja na tovarnih stiskalnicah

Predlog je bil prijavljen 15. 4. 76. V proizvodnji se je začel uporabljati 10. 8. 1976. Bistvo predloga je zmanjšanje fizičnega napora, prihranek zraka za izpihovanje, zmanjšanje možnosti poškodb delavcev, kalupa in plašča. Podatkov za natančen obračun gospodarske koristi ni mogoče dobiti. Komisija je predlagala enkratno nagrado v znesku 4.000,00 din. Delavski svet jo je potrdil.

Anton Lebar

5. Številka predloga: 638

Avtor: Anton Lebar

Naziv predloga: Sprememba vodenja žic pri gumiranju žičnega korda. Predlog je bil prijavljen 30. 8. 1976. V proizvodnji se je začel uporabljati avgusta 1976. Podatkov za obračun prihranka ni bilo mogoče dobiti, zato je komisija predlagala enkratno nagrado v znesku 2.200,00 din.

Opisani dogodek je le majhen prispevek s področja iznajditeljske dejavnosti. Skoraj na vsaki seji delavskih svetov tozdov TTI in TAP je obravnavanih več ali manj iznajditeljskih predlogov. Zvrstijo se pozitivno rešeni predlogi in odklonjeni, taki, pri katerih se lahko natančno izračuna prihranek, in taki, pri katerih tega ni mogoče, zvrstijo se tudi različna imena avtorjev. Redkokdaj pa se zgodi, da se na seji delavskega sveta obravnava pet predlogov, od katerih so vsi pozitivni in tudi redko se zgodi, da se ime enega avtorja ponovi pri treh predlogih, kot je to v našem primeru.

Tovariš Anton Lebar resnično zasluži vse priznanje in nam je lahko za vzor na področju iznajditeljske dejavnosti. Nadja Markun

Eh, če bi vsi ti ljudje tudi delali!

H. Fazlić, Oslobođenje

Naš razgovor

Na račun uredništva tu pa tam slišimo očitke, da so v našem glasilu premalo zastopani Savčani — neposredni proizvajalci. Ne glede na to, ali je ta trditev utemeljena ali ne, smo za sogovornika izbrali našega sodelavca, ki je sicer po analitski oceni delovnega mesta in po drugih kriterijih povsem neopazen, pa vendar se mi zdi, da ga vsaj večina Savčanov pozna. To je tov. Alojz Povšnar z naše »bencinske črpalke«.

— Koliko časa ste že Savčan?

8 let sem v Savi in je to vsa moja delovna doba.

— Saj ste z Gorenjske, ki velja za zelo razgibano industrijsko področje, pa imate tako malo delovnih let!

Res sem od tod, vendar imam daleč na delo. Vsak dan prihajam na delo iz oddaljene vasi.

— Vas je vedno videti na tovarniškem dvorišču z vozičkom. Kakšno delo opravljate?

Sem odpretnik kemikalij na tovarniški bencinski črpalci. Z vozičkom razvažam bencin, vse skupaj s polnim sodom tehta kar 400 kg. Kar dosti težko je, saj razvažam bencin na vse konca tovarne od TAP do stare valjarne. Kadar je slabo vreme, je še težje.

— Točite iz dneva v dan nešteti odjemalci bencin. Se pri delu z litri tudi ušetejete?

Ne! Na črpalci imam vgrajen števec, po gorivo pa prihajajo z materialnimi čeki. Inventurnih razlik nimam.

— Kakšni so ljudje, s katerimi imate opravka?

Različne narave so, ob delu se to še hitreje pokaže, najhitreje opazim sitneže. Sicer pa se z vsemi dobro razumem in nisem z nikomer sprt.

— Pa se ne bi dalo kupiti za takle prevoz — voziček z električnim pogonom?

Vem, da bi mi olajšal delo. Bil je, pravzaprav je še v planu. Verjetno se premalokrat spomnim nanj.

— Menite, da bi bilo na vašem delovnem mestu, v okolju, kjer delate, potrebno kaj spremeniti, popraviti?

Meni sta delovna obleka in zaščitni površnik zagotovljena in se glede tega ne smem pritoževati. Vidim pa, da ljudje sami dajo zelo malo na čistočo. Higijenske razmere v tovarni so slabe, še posebno v sanitarijah.

Veliko stvari vidim, ko tako hodim naokoli. Olje točimo iz soda v sod, toliko se ga nam je že v teh letih polilo, da bi iz zlitga olja lahko kupili novo cisterno.

— Imate opravka s kemikalijami. Je to delo nevarno?

Zavedam se, da so to lahko vnetljive snovi. Olje skušam opravljati natančno, skrbno. Delovno mesto je opremljeno z gasilskimi aparati, voziček ima vzemljitveno veržico. O požarnovarnostnih predpisih so me poučili najprvo na uvalnem seminarju, nato še posebej gasilci in delavci iz varnosti podjetja, celo inšpektor pride na ogled. Če bi prišlo do požara, bi znal ukrepati.

— Se strinjate z imenom, ki so vam ga dali sodelavci?

Kako naj bi mi pa rekli — če me ne poznajo po imenu. Imam delo z bencinom in prijel se me je »bencinar«. Tako pač je...

— Kmalu bomo delali obračun za letošnje leto in planirali za drugo. Al veste, koliko smo mi letos naredili?

Vsak dan vidim, da je zelo veliko narejenega. Veliko je popolnoma novega. Veliko se tudi naredi v delovni organizaciji, dosti naših izdelkov se dnevno odpelje s tovarnjaki iz tovarne.

— Ali berete glasilo Sava?

Dobivam ga na dom in v njem najdem vse. Opažam, da pišete o vseh oddelkih, kar dosti tudi o proizvodnji. Tudi drugi, se mi zdi, da ga z veseljem prebirajo.

— Ali res ljudje po pisarnah nič ne delajo?

Alojz Povšnar

Menim, da različno, tako se najdejo taki v proizvodnji pa tudi v pisarnah. Odvisno je od posameznika in od tega, koliko je delavec pošten.

— Kako izrabite prosti čas?

Na delovnem mestu je delo le v eni izmenici. Na zabave ne hodim, ker sem precej oddaljen od ceste. Veliko ugodneje mi je sedaj, ko imam avto in se z njim pripeljem do ceste, nato presedem na avtobus. Avto pustim ob cesti na kraju, kjer je na varnem.

— Imate fička obutega v savske gume?

Vozim s savskimi gumami, kupil sem jih v naši savski prodajalni. Možnosti, da bi dobil II. kvaliteto, nisem iskal.

— Se na zborih delavcev kdaj oglasite?

Na zборе delavcev hodim in se lahko oglašim.

— Kako boste preživeli novo leto?

Posebnih načrtov si ne delom. Verjetno bom zavil kar v našo vaško gostilno.

Jošt

Uspela kulturna akcija

V zadnjem tednu novembra je bila druga kulturna akcija prodaje knjig v naši delovni organizaciji. Potekala je na iniciativo kulturne komisije pri sindikatu. Vsem je še znana prva široko organizirana akcija prodaje knjig v mesecu aprilu, ki nam je bila po idejni in po organizacijski plati uspešno vodilo tudi tokrat. S tem je komisija ugotovila, da je dobro organizirana prodaja knjig tudi garancija za uspeh akcije. Glavno idejno vodilo pri organizaciji takšne akcije je, da je knjiga nenadomestljiv prijatelj vsakega človeka in ne nazadnje nena- domestljivo sredstvo izobraževanja, odkrivanja novih spoznanj, bogatitve duha in uma — dojemanje vsega, kar nas obkroža. V akcijo smo tokrat vključili založbo Mladinska knjiga, ki je z ugodno ceno, popustom, takojšnjo dobavo knjig, ugodnimi plačilnimi pogoji, izrednim izborom knjig, predvsem mladinske literature, pripomogla h končnemu uspehu. Prodaja je potekala tri dni po oddelkih družbene prehrane, po naši tovarni med časom malice tako, da to ni bila ovira za proizvodnjo. Zelo velikemu odzivu pri nakupu knjig je botrovala tudi dobra poprejšnja priprava, ki se je odražala predvsem v reklamnem materialu in sredstvih informiranja, za katere je poskrbel oddelek za infor-

miranje, s katerim kulturna komisija tudi v drugačnih oblikah kulturne dejavnosti dobro sodeluje. Končni uspeh akcije je bil približno za 8 starih milijonov prodanih knjig. To je številka, ki je razveseljiva in vzpodbudna za nadaljnje akcije, posebno, ker je bila izbira knjig takšna, da širi kulturno obzorje in ne cenena zabavna literatura z malomeščansko vsebino. In če na koncu potegnemo črto pod akcijo prodaje knjig v letu 1976 v naši delovni organizaciji, znaša skupna cena okoli 16 starih milijonov vrednosti knjig Cankarjeve založbe in Mladinske knjige. Vsi smo lahko zadovoljni, tako ponudniki, ki pravijo, da tako široke akcije prodaje knjig v podjetjih še niso imeli, kakor tudi kupci, naši neposredni proizvajalci in delavci iz strokovnih služb, ki so po cenejši in najugodnejši poti prišli do dobre knjige. In ne pozabimo nazadnje izreči pohvalo tako kulturni komisiji pri sindikatu kot posameznikom, ki so pripomogli k dobri organizaciji akcije. S tem je bil narejen korak naprej v smeri družbenopolitične in idejne dejavnosti sindikata, v katero sodi kulturno življenje delavcev. Kulturna komisija je tako realizirala še enega od sklepov svojega kulturnega akcijskega programa.

Zvone Gantar

Vi nam — mi vam

Sredi oktobra smo poslali strokovni službi Polikema takole vprašanje:

Pred časom so osnovne organizacije ZK in svet ZK v Savi razpravljali o odnosih sozd Polikem-Sava.

Osnovna naloga sozd Polikem je že ob ustavi, da v okviru razdrobljene predelovalne kemične industrije na Slovenskem, z združevanjem dela in sredstev ustvarimo pogoje za razvoj organske bazične kemije. Z uresničitvijo te naloge, ki jo sprejemamo s strateško usmeritvijo na podlagi samoupravnega sporazuma o temeljih srednjeročnega plana razvoja, moramo sprejeti dvoje izhodišč pri integracijskem povezovanju:

— Združevanje dela in sredstev na bazi obstoječih elementov produkcijskega procesa s specializacijo in delitvijo dela znotraj Polikema z namenom bolj ekonomičnega izkoriščanja produkcijskih virov; to bo omogočilo rast poslovnih učinkov in lastne reprodukcijske sposobnosti.

— Združevanje dela in sredstev na področju razvoja in raziskav, inženiringa, marketinga ter ustanovitvijo temeljne banke z namenom uresničiti projekte skupnega pomena, ki jih določamo s samoupravnim sporazumom o temeljih srednjeročnega plana razvoja in v skladu z našo usmeritvijo dolgoročnega razvoja.

Bralca B. P. zanima, koliko začrtanih oz. dogovorjenih nalog je v sozd Polikem uresničenih, katere, katere ne in zakaj ne?

Odgovor iz Polikema smo dobili šele 2. decembra.

Medtem pa je o sodelovanju med Savo in Polikemom razpravljala savski svet ZK, o čemer smo pisali v glasilu 22. novembra (številka 21—22, stran 13).

Bralec B. P. je bil z objavljeno informacijo zadovoljen, zato, in pa zaradi obsežnosti (31 tipkanih strani) zaenkrat odgovora Polikema ne objavljamo.

Čestitamo

Z ozirom na to, da imate tole številko v rokah le nekaj dni po prazniku JLA, smo se v uredništvu odločili, da temu velikemu prazniku namenimo posebno pozornost preko zidnega časopisa in Informatorja, vendar pa tudi na tale način voščimo vsem pripadnikom JLA, še posebej pa našim sodelavcem, ki služijo kadrovske rok, ob 22. decembru.

Mladi so se zbrali

10. decembra je bila v veliki dvorani doma JLA programska volilna konferenca osnovnih organizacij Zveze socialistične mladine Sava Kranj, ki so se je udeležili poleg Savčanov tudi gostje iz Borova, Borovo, Miloje Zakić, Vulkan Niš, Kraš Zagreb, Sigma Ptuj, Tomos Koper, RIS Zagreb, ter predstavniki JLA. Prav tako so bili na seji

konference tudi predstavniki ZSM Kranj ter nekateri vodilni delavci in predstavniki družbenopolitičnih organizacij iz Save.

V uvodu je dosedanji predsednik savske mladine tov. Milan Čufer otvoril konferenco in pozdravil vse prisotne. Predlagal je izvolitev organov konference za nemoteno delo in so bili soglasno izvoljeni.

Milan Čufer — Delo mladine v Savi je bilo uspešno

»Če v kratkih črtah poskušam zajeti delo mladine v preteklem obdobju, ne moremo mimo prekretnice v organiziranosti, ki sta jo prinesla kongresa ZSMJ in ZSMS.

S to volilno konferenco zaključujemo prvo pokongresno obdobje. V tem času se je naša organiziranost razvijala v smislu načel, sprejetih na 9. kongresu ZSMS in ZSMJ. V skladu z njimi smo konstituirali 27 osnovnih organizacij ZSMS, okrepili njihovo delovanje in danes lahko ugotavljamo, da sta se skladno s tem povečala tudi vpliv in pomen zveze socialistične mladine. Pozitivna vloga nove organiziranosti je predvsem v večjem številu mladih, aktivno vključenih v delo osnovnih organizacij ZSM in s tem tudi v močnejšo vlogo zveze mladine v sredinah, kjer mlada generacija živi in dela.

Naša družbena stvarnost, opredeljena z novo ustavo, omogoča tudi mladim večje vključevanje v vse organe samoupravljanja na vseh nivojih. V zadnjem mandatnem obdobju lahko ugotavljamo, da smo mladi zastopani v vseh samoupravnih organih, da smo se aktivno vključili v nova delegatska razmerja in da je število mladih v delegacijah za samoupravne interesne skupnosti zelo ugodno.

Iz poročil komisij pri svetu konference in poročil o delu mladih v osnovnih organizacijah je razvidno, da smo akcije, načrtane z akcijskim programom, v veliki meri izvršili, da pa smo dobili še mnoge druge zadolžitve, ki jih v akcijskih programih ni bilo.

Res je, da se je aktivnost v osnovnih organizacijah ZSMS zelo povečala, da je vse več pobud za akcije, ki jih sami organizirajo, predlogov iz osnovnih organizacij in pa da medsebojno sodelujejo. Naša skupna težnja, da naj bo svet konference samo koordinator akcij, se vse bolj uresničuje.

Zaključim lahko v prepričanju, da je savska mladina dovolj močna in dobro organizirana družbenopolitična organizacija.

Za še bolj organizirano in uspešnejše delo mladinske organizacije moramo verificirati dopolnjen sklep o organiziranosti in delovanju članov organizacije zveze socialistične mladine v delovni organizaciji Sava Kranj, ki bo v skladu z organizacijsko shemo delovne organizacije.

Glavna sprememba je vsekakor predlog odprave konferenc osnovnih organizacij na nivoju skupnosti tozgov, s tem pa predlog osnovnim organizacijam ZSM, da se direktno vežejo v koordinacijsko konferenco osnovnih organizacij, predsedniki osnovnih organizacij pa so člani sveta konference. K predlogu take organiziranosti nas je vodilo načelo vloge osnovne organizacije izboljšati informiranje, ki bo v tem primeru neposredno, s prisotnostjo vsake osnovne organizacije ZSM v svetu konference pa bo omogočen direkten vpliv posamezne osnovne

organizacije na odločitve sveta konference, ki bo s tem dobil pravo vlogo koordinacije.

Naslednja novost v predlogu sklepa o organiziranosti je predlog za novi operativno izvršilni organ konference osnovnih organizacij in sveta konference, to je sekretariat, ki bo po svoji operativno izvršilni funkciji v veliko pomoč svetu konference.

Osnovne organizacije ZSMS v Savi so na svojih sejah predlog nove organiziranosti potrdile s pripombo, da bi na nivoju skupnosti tozgov morala obstajati določena koordinacija in povezava z ostalimi družbenopolitičnimi organizacijami kakor tudi s samoupravnimi organi, prisotnost mladine na strokovnih svetih in političnih aktivih, dokler taka samoupravna organiziranost na nivoju skupnosti tozgov obstaja. Pripombe so pomembne in bi jih bilo treba upoštevati, zato predlagam konferenci, da se na nivoju skupnosti tozgov ustanovijo koordinacijski odbori, ki jih sestavljajo predsedniki osnovnih organizacij v določeni skupnosti tozgov, ti pa izmed sebe izvolijo predstavnika, ki bo zastopal mladino skupnosti tozgov na strokovnem svetu skupnosti tozgov, političnem aktivu skupnosti tozgov in na samoupravnih organih. Predlagam, da se funkcija koordinacijskega odbora na nivoju skupnosti tozgov ne vnese v sklep o organiziranosti in delovanju članov organizacije ZSMS v Savi, ampak naj danes konferenca pooblasti in hkrati zadolži novi svet konference, da na prvi seji sprejme poslovnik o delovanju koordinacijskih odborov na nivoju skupnosti tozgov.

Naslednja novost je ukinitve nekaterih komisij, kot so: komisija za šport in rekreacijo, komisija za kulturo, komisija za informiranje in komisija za SLO in družbeno samozaščito. V svetu konference obstajajo samo referenti, ki bodo dejavnost svojega področja izvajali po organizacijah in službah, kot so športno društvo GUMAR, KUD, oddelek za informiranje.

Na pripombe osnovnih organizacij predlagam tudi dopolnitev 2. člena o organiziranosti in delovanju članov ZSMS v Savi Kranj, in sicer naj se ta glasi:

— Član organizacije ZSMS Sava je lahko vsaka mladinka ali mladinec, zaposlen v delovni organizaciji Sava do 27. leta, ki to želi in sprejema programska načela in statut ZSMJ in ZSMS. Mladinka ali mladinec ostane član ZSMS tudi po 27. letu, če tako želi in s tem soglaša tudi osnovna organizacija ZSMS.

Moram poudariti, da so zgoraj navedene spremembe o organiziranosti prehodnega značaja za leto 1977 in da je že stekel razgovor med predstavniki družbenopolitičnih organizacij in samoupravnimi organi o enotni organiziranosti družbenopolitičnih organizacij in samoupravnih organov v novi organiziranosti delovne organizacije Sava z letom 1978, vendar v skladu s statutarnimi določili posameznih organizacij.

Edo Gruđen — Programska usmeritev za leto 1977

Konferenca osnovnih organizacij ZSMS Sava Kranj bo svojo dejavnost usmerila v to, da bo delo mladih, organiziranih v osnovnih organizacijah ZSMS, temeljilo na usmeritvah in načelih ZSMS in drugih DPO ter na marksizmu kot idejno teoretični osnovni. Vodilo njenega dela je osvoboditev človekove osebnosti v procesu izgradnje samoupravnih socialističnih odnosov v proizvodnem procesu. Z ustvarjanjem pogojev za koordinirano delo osnovnih organizacij ZSMS bo omogočala neposredno uresničevanje z ustavo zajamčenih pravic in dolžnosti mladih delavcev v združenem delu. Problematiko mladih delavcev bo spremljala neposredno in na ustrezne načine zagotavljala, da bodo vsebinsko in nekompromisno rešeni.

V prihodnjem programskem obdobju bo konferenca osnovnih organizacij mlade delavce izobraževala in akcijsko usposabljala ter tako skušala zagotoviti maksimalno in čim množičnejšo osveščenost, ki je temeljni pogoj za uresničevanje programa. Spremljala bo in spodbujala aktivnosti mladih delavcev pri uresničevanju njegove vsebine ter onemogočala negativne pojave, ki bi to ovirali. Konferenca osnovnih organizacij ZSMS Sava se bo organizirala dosledno po delegatskem sistemu, funkcioniranje delegatskega sistema stalno nadzirala in dosledno odpravljala težave, ki se bodo ob tem pojavljale. Zagotovila bo, da bodo delegati dosledno opravljali svoje delegatske naloge, zlasti pa:

- da se bodo udeleževali in aktivno sodelovali, zastopali interese svoje sredine v telesih, kamor so delegirani;
- da bodo o sklepih teles, kamor so delegirani, dosledno obveščali svoje sredine;

(Nadaljevanje na 8. strani)

Nadaljevanje s 7. strani

— da bodo brez izjeme vse teme, ki so predvidene za obravnavo v telesih, kamor so delegirani, obravnavane tudi v njihovih sredinah ter da bodo sprejete opredelitve in stališča zagovarjali.

Glede na to, da proporcionalna zastopanost mladih delavcev v družbenem življenju sama po sebi ni garancija za uspešno reševanje problematike, bo konferenca z ustreznimi oblikami obveščanja in izobraževanja zagotovila, da se bodo mladi delavci zavedali pomena neposrednega odločanja in začutili potrebo po samoupravljanju.

Zavzemala se bo, da se bodo mladi delavci do konkretnih zadev opredeljevali ter uporabljali čimbolj učinkovite metode, ki bodo omogočale realizacijo njihovih opredelitev. Na osnovi osveščenosti in akcijske usposobljenosti mladih delavcev se bo zavzemala za izvedbo in spodbujanje vseh akcij ter v čim večji meri izločila negativne pojave, ki bi kakorkoli pomenili oviro za nadaljnji razvoj samoupravljanja.

Družbeno planiranje, ki ima odločilno vlogo za nadaljnji razvoj naše družbene ureditev, bo konferenca z ustreznimi predavanji in drugimi oblikami usposabljanja čimbolj približala mladim delavcem, in sicer tako, da bodo v njej videli svoj interes, kar je temeljni pogoj za aktiven pristop mladih k uresničevanju tega. Angažirala bo mlade delavce, da bodo aktivno sodelovali pri obravnavanju družbenih planov in njihovem uresničevanju. Pri tem bo zlasti pozorno ugotavljala in takoj odpravljala negativne pojave, ki bi njihovo uresničevanje kakorkoli ovirali.

Zavedajoč se pomembnosti prizadevanj za stabilizacijo našega gospodarstva bo vse mlade delavce aktivirala in jih tudi usposobila za konkretizacijo nalog na tem področju, na iskanju notranjih rezerv, boljših organizacijskih oblik v proizvodnem procesu ter povečanju produktivnosti.

Glede na to, da je pravilno vodenje in uresničevanje kadrovske politike garancija za nadaljnji razvoj našega samoupravnega socialističnega sistema, bo konferenca osnovnih organizacij ZSMS Sava Kranj temu področju posvetila posebno pozornost. Upoštevač dejstvo, da so smernice za izvajanje kadrovske politike ZSMS in drugih DPO kakor tudi kadrovske politike nasploh, dovolj jasno opredeljene z ustreznimi dokumenti, bo konferenca zagotovila, da se bodo ti dosledno uresničevali. Prizadevala si bo, da bodo mladi, napredni in sposobni kadri, ki imajo ustrezne družbenopolitične kvalitete, prodrli na družbenopolitična področja in tako zagotovili razvijanje naše samoupravne družbe. Zagotovila bo aktiven odnos mladih delavcev, da bodo spremljali delo mladih funkcionarjev, ga ocenjevali in na osnovi tega izvajali ustrezne kadrovske spremembe.

Pri uresničevanju začrtane programske usmeritve bo konferenca osnovnih organizacij ZSMS Sava Kranj tesno sodelovala z vsemi družbenopolitičnimi organizacijami na vseh področjih, ki so skupnega pomena. Prav tako bo sodelovala z občinskim komitejem ZSMS Kranj in njenimi organi, s poudarkom na sodelovanju s področnimi konferencami in komisijami.

Prisotni so soglasno sprejeli sklep o organiziranosti zveze socialistične mladine Sava Kranj ter programsko usmeritev za leto 1977.

Aktivno sodelovanje mladih v razpravah in v odločanju!

Dragiša Nović — Akcijski program je realen

Poudaril je pomembnost akcijskega programa, ki je zelo obsežen in vsebuje 62 organiziranih akcij z vseh področij aktivnosti mladine. Poleg akcijskega programa bodo organizirane še nekatere druge dejavnosti, ki pa jih še ne moremo natančneje opredeliti, so pa koristne za mladinsko dejavnost.

Vse osnovne organizacije ZSMS v Savi morajo poleg svojih programov in sprejetih nalog za leto 1977 sodelovati pri realizaciji in izvrševanju akcijskega programa delovne organizacije.

Edo Gruden — Organizirali smo veliko akcij

Poudaril je, da se je naša aktivnost v minulem mandatnem obdobju razvijala v smislu načel, sprejetih na kongresih ZSMS Slovenije in Jugoslavije. Uresnili smo jih z ustanovitvijo 30 osnovnih organizacij, ki so bile glede na notranjo organiziranost delovne organizacije združene v šest konferenc. Menil je, da bi bilo delo mladih lahko boljše, za kar nosijo

Mladinke in mladinci Sava so letos organizirali številne prostovoljne delovne akcije urejanja prostorov in okolja tovarne

odgovornost sami mladinci, ker so se premalo zavedali obveznosti in odgovornosti. Delo mladih v Savi bo moralo biti organizirano tako, da bomo napake odpravili in bomo bolj učinkoviti. Prizadevati si moramo tudi, da bo čim manj tistih, ki podcenjujejo našo organizacijo in ki po početju nekaterih posameznih mladincev ocenjujejo celotno organizacijo. Ker ne poznajo temeljnih izhodišč delovanja, načel, na katerih je zasnovana mladinska dejavnost, poskušajo nekateri posamezniki kritizirati, osmešiti in razvrednotiti naše delo ter prizadevanja za uresničevanje sprejetih načel. V preteklem mandatnem obdobju smo organizirali ali sodelovali v veliko akcijah. Naj omenim razprave o zakonu o združenem delu, srednjeročnem planu razvoja delovne organizacije do leta 1980, o preobrazbi srednjega šolstva v usmerjeno izobraževanje itd. Mladi smo se izkazali pri vpisovanju posojila za ceste, uveljavljamo se na področju inovatorstva, racionalizacije, zbirali smo denar za prizadete v Posočju, organizirali smo delovne akcije v tovarni ter sodelovali tudi izven nje. Organizirani so bili tudi seminarji, predavanja in druge oblike izobraževanja. Pri svojem delu smo navezali stike s pripadniki JLA, z mladinci v naših dislociranih obratih, s savskimi štipendisti in mladimi iz drugih delovnih organizacij, pa tudi izven naših meja.

Sodelovali smo v organiziranih akcijah za ohranjanje tradicij narodno-osvobodilne borbe, ob praznikih smo prirejali kulturno-zabavne prireditve kot tudi športna tekmovanja, kjer smo dosegali lepe uspehe. Pomembno je, da smo večino teh dejavnosti opravili izven rednega delovnega časa kljub nekaterim drugim dolžnostim (izobraževanje, družina). Pri našem delu se že daljši čas pojavlja vprašanje aktivnosti mladincev z višjo in visoko izobrazbo. Zelo redki so aktivni in še ti le občasno sodelujejo v organizaciji. S svojim znanjem bi nam lahko več koristili in pomagali. Tudi člani zveze komunistov niso izjema. Za izboljšanje takih razmer se bomo morali v prihodnje tesneje povezovati z organizacijo zveze komunistov.

Mladi moramo biti aktivnejši v delu samoupravnih organov in reševanju vprašanj v teh organih. Že v naši organizaciji se dostikrat zadovoljimo s formalnimi rešitvami in se s tem zavestno odpovedujemo možnosti vplivanja nanje. Svoje delegate imamo v vseh samoupravnih organih zato, da nas zastopajo in prenašajo naša stališča in predloge, ki se morajo oblikovati pri našem delu.

Mladina se spopada z reševanjem osnovnih eksistenčnih vprašanj. Zaradi te specifičnosti imajo možnost reševati svoja življenjska vprašanja in probleme tudi s pomočjo organizacije ZSM v sodelovanju s službami, ki se s tem ukvarjajo, in sindikalne organizacije. Sodelovanje med mladino in sindikatom je zelo dobro potekalo na področju kulturno-zabavnega življenja in športa ter rekreacije. Potrebno pa ga je povečati na nekaterih drugih področjih.

Glede povezave ZSMS Sava, občinskega komiteja ZSM Kranj in aktivna mladih delavcev pri občinskem komiteju lahko rečem, da je v preteklem obdobju po zaslugi vseh teh organizacij ustvarjeno veliko boljše sodelovanje oziroma povezava. Tako je treba skrbeti za še boljše povezavo, za hitrejši in boljši pretok informacij v obeh smereh in s tem za povečanje aktivnosti in uspešno uresničevanje akcijskega programa.

Z današnjo konferenco prehaja osnovna organizacija ZSM Sava na novo obliko organiziranosti. Pričakujemo, da bo to prispevalo k večji aktivnosti in angažiranju mladih pri delu. Seveda smo pa mi sami tisti, ki moramo to ustvariti v praksi, ker tudi najboljše zamišljena organizacija ostaja brez pomena, če ne izkoristimo možnosti, ki jih nudi.

Zvone Gantar — Vprašanje stanovanj in družbene prehrane

Iz analiz o stanovanjski problematiki je razvidno, da imamo v Savi veliko število sodelavcev, ki nimajo rešenega stanovanjskega problema ali pa stanujejo v za bivanje neprimernih prostorih. To vpliva tudi na fluktuacijo in na razpoloženje pri delu. Prav tako pomembna je družbena prehrana. Topli obroki so pri nas sicer zadovoljivi, vendar pa bi bilo potrebno spregovoriti o uvedbi kosil, da bi našim sodelavcem omogočili bolj redno in zdravo prehrano, ki je eden od osnovnih pogojev za zdravje in uspešno delo.

Filip Majcen — Mladina je dobra, revolucionarna

Orisal je trenutni gospodarski položaj, v katerem je Sava, ter še posebej poudaril gumarske panoge v Jugoslaviji. Opozoril je na izjemno težko situacijo, v kateri smo se znašli, ko so bili sprejeti določeni restriktivni ukrepi. Naša delovna organizacija je cene svojih izdelkov znižala za 9 %. Enako bi morale za učinkovito uresničevanje stabilizacije storiti tudi druge večje delovne organizacije, pa se to ni zgodilo. Naši dobavitelji cen svojim izdelkom niso znižali, temveč so jih znatno povečali. Tako je na primer tovarna korda v Loznici svoje izdelke prodajala po 15 % višjih cenah, kar nam je povzročilo občuten izpad dohodka. To je samo eden od primerov, na katerega pa na žalost ne moremo vplivati. Vse smo storili za korekcijo cen, večkrat smo svoje zahteve posredovali zveznemu sekretariatu za cene, toda dosegli nismo skoraj ničesar, ne samo Sava, temveč celotna gumarska panoga Jugoslavije. V naslednjem letu predvidevamo boljše poslovanje, vendar bodo nekatere težave še ostale, zato bomo morali izkoristiti vse notranje rezerve, ki jih še imamo. Potruditi se bomo morali, da bomo naslednje leto končali z minimalno akumulacijo. Skoraj tisoč mladih je pri nas, mladina je vedno avantgarda, tudi danes je, kar je obenem porok, da bo dala svoj ton proizvodnji.

Savo Kostić — Nezaposleni so pretežno mladi

V bolj razvite predele naše domovine smo odšli zaradi nezaposlenosti v naših domačih krajih. S prihodom v novo okolje pa se pojavljajo nekatere težave, ki jih moramo premagovati: druga mentaliteta, jezik, delovne navade. Vendar pa to niso najhujše težave, ki smo jim izpostavljeni. Na prvem mestu je stanovanjski problem, saj je stanovanje pogoj da dobiš zaposlitev. Tudi višina stanarine v samskem domu v Škofji Loki je previsoka in neupravičena, saj je nerazumljivo, da je za sobo s 3 posteljami potrebno odšteti 1.500 ND mesečno. Pri reševanju drugih vprašanj pa moram poudariti, da smo bili deležni prijateljskega in tovariškega odnosa tako delavcev kot tudi predstojnikov. To nam tudi pomaga, da sprejememo delovne navade in se privadimo življenju v tovarni. Izobraževanje sodelavcev drugih narodnosti je v Savi zelo dobro organizirano, prav tako kot tudi vključevanje v samoupravne organe in družbenopolitične organizacije. V Kranju je kot razvitem industrijskem mestu vse premalo kulturno-zabavnega življenja. Mesto bi moralo imeti dom mladine ali kulturni dom, v katerem bi se mladi sestajali, izmenjavali izkušnje in koristno preživljali prosti čas.

Peter Bogataj — Dohodek je družbena kategorija

V ustavi in zakonu o združenem delu je dohodek opredeljen kot družbena lastnina. Čeprav se o sistemu delitve osebnega dohodka večkrat pogovarjamo in spreminjamo sistem delitve, moramo vedno upoštevati osnovni kriterij pri delitvi, rezultate dela. Žal prevečkrat upoštevamo druge elemente, kot so izobrazba, položaj, pri tem pa pozabljamo na osnovno, rezultate dela. V začetku prihodnjega leta bomo sprejeli dopolnjen samoupravni sporazum o delitvi osebnih dohodkov, v katerem so razmerja med posameznimi kriteriji za delitev osebnega dohodka nekoliko spremenjeni in v skladu s samoupravnim sporazumom združenja kemične industrije. Rad bi opozoril na dosedanje prakso, ko se sodelavcem ne glede na njihove rezultate dela odteguje odstotek dohodka zaradi nižje izobrazbe, kar menim, da ni prav. Če delimo osebni dohodek po rezultatih dela, kot večkrat trdimo, potem bi moral ta avtomatizem odpasti. Drugo vprašanje je vrednotenje dela strokovnih delavcev. Medtem ko pri strojih zelo hitro izračunamo norme oziroma merila, pri strokovnih delovnih mestih tega ne delamo, čeprav merila so.

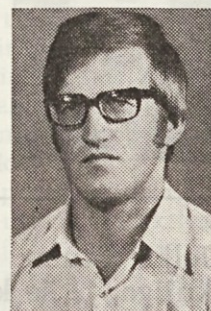
Tine Zaletel — Učinkovitejše uresničevanje družbene samozaščite

Družbeni samozaščiti moramo posvetiti več pozornosti ter bolj odgovorno uresničevati njena temeljna načela. Vso podporo moramo dati odborom družbene samozaščite in organom samoupravne delavske kontrole. Vendar pa družbena samozaščita ni samo naloga omenjenih organov, temveč naloga nas vseh. Med sodelavci moramo krepiti varnostno kulturo, jih opozarjati na napake, na varovanje poslovnih in strokovnih tajnosti, na varovanje naše samoupravne družbe, ustave in pridobitev narodnoosvobodilne vojne ter revolucije. Spodbujati moramo člane kolektiva k vestnejšemu delu ter odpravi malomarnega in neodgovornega odnosa do dela in družbene lastnine.

Rudi Dovrtel — Delovne akcije so potrebne

Delovne akcije jugoslovanske mladine so se začele že pred 30 leti z gradnjo proge Brčko—Banovići. V vsem povojnem obdobju so mladinci zgradili številne objekte, veliko kilometrov cest in železnic. Tudi savska mladina je dala svoj prispevek z udeležbo na raznih republiških in zveznih delovnih akcijah pa tudi sama je organizirala udarniško delo. Delovne akcije ne pomenijo samo materialne koristi, temveč so tudi družbeno pomembne, saj se mladi ljudje med seboj spoznavajo, krepijo tovarištvo in dobivajo delovne navade in se izobražujejo.

Dragiša Nović — Delovno okolje — ogledalo naše kulture

Več ali manj vsi poznamo delovne pogoje v posameznih oddelkih. Tako vemo, da je v nekaterih oddelkih v poletnih mesecih huda vročina, da je v drugih veliko prahu ali bencinskih hlapov, kar vse vpliva na zdravje in delo. Čeprav so stvari znane, pa se le počasi izboljšujejo, ker namenjamo denar samo za nabavo novih strojev, premalo pa gledamo človeka.

Če gremo po tovarni, vidimo ležati razne predmete na vseh mogočih in nemogočih krajih, vidimo umazane in zanemarjene stroje, kar kaže na nizko stopnjo delovne kulture. Mladi bi morali na tem področju več narediti, saj smo bili vzgojeni v samoupravnih družbi in imamo vedno več možnosti, da te stvari izboljšamo.

Zoran Stanković — Učni uspeh bi lahko bil boljši

Učenci poklicne gumarske šole se srečujejo z več težavami. Tako nimajo urejenega primerne stanovanjskega prostora, pa tudi oddaljenost od šole do dijaškega doma, kjer se hranijo, je velika. Za relativno slab učni uspeh pa smo tudi sami krivi, ker se premalo učimo. Menim, da bi morala mladinska konferenca podpreti predlog za zidavo novega izobraževalnega centra za gumarsko stroko.

Simon Tulipan — Športna dejavnost bi morala biti bolj organizirana

Z ustanovitvijo športno-rekreativnega društva GUMAR smo v Savi pridobili organizacijo, ki bo veliko pripomogla k organiziranju športne dejavnosti. To se je pokazalo že v kratkem času po ustanovitvi društva. Tudi gradnja športnih objektov pri samskem domu v Stražišču bo pripomogla k večji aktivnosti, saj smo doslej imeli večkrat težave z iskanjem primernih športnih objektov.

Mirjana Mitič — Uspešno uveljavljanje mladih v samoupravnih organih in družbenopolitičnih organizacijah

V Savi je ena tretjina mladih delavcev. Z istim odstotkom bi morali biti zastopani v vseh samoupravnih organih, čemur smo se v zadnjem obdobju zelo približali, saj je zastopanost 26 %. Drugo vprašanje pa je aktivnost naših članov, za katero menim, da je premajhna.

Brane Pečjak — V izobraževanje ob delu se vključuje premalo neposrednih proizvajalcev

V Savi se izobražuje v srednjih, višjih in visokih šolah 150 sodelavcev. Od teh pa jih je le majhen odstotek iz proizvodnje. Tudi raznih strokovnih tečajev za pridobivanje strokovnega znanja v posameznih oddelkih v Savi je premalo, saj vsi vemo, kakšna izobrazbena struktura je pri nas.

Jelka Štular — Kultura ni samo knjiga, je še kaj več

Vsakodnevno slišimo beseda kultura, vendar jo vse prevečkrat enačimo z obiskom gledališča ali z nakupom knjig, ne da bi se zavedali, da pomeni kultura naš način dela, da so to naši medsebojni odnosi, da je to sprejemanje humanizma, da je to tudi vrednotenje pozitivnega, vrednotenje človečnosti.

V zaključnem delu seje konference je bilo sprejeto finančno poročilo, razrešeno je bilo dosedanje vodstvo mladinske organizacije ter soglasno izvoljeno novo.

Edo Gruđen

Dragiša Nović

Za predsednika sveta konference osnovnih organov zveze socialistične mladine Sava Kranj je bil izvoljen tov. EDO GRUĐEN. Rojen je bil 10. 7. 1948 v Mostarju, zaposlen pa je v Službi informacijskih sistemov kot programer. Ima končano poklicno gumarsko šolo ter politično šolo A in B programa pri občinskem komiteju ZKS Kranj. Opravljal je že več družbenopolitičnih funkcij.

Mladinska delovna akcija v OO ZSMS Polizdelki avtopnevmatika

Mladinski aktiv je v svojem programu načrtoval med drugimi akcijami, kot so športna tekmovanja, organizirana predavanja, pohodi v naravo, tudi delovno akcijo. Ta je bila načrtovana za avgust, da bi premešali na mikserju I vrtnice bočnic in protektorja.

Ker pa v tistem času ni bilo take potrebe, smo se odločili, da akcijo izvedemo sedaj. Na mikserju II pa je prišlo do okvare in zelo omejenega mešanja zmesi, s tem pa tudi do zmanjšane proizvodnje. Tako smo se dogovorili na seji predsedstva z vodstvom tozda, da to akcijo izpeljemo, in sicer v prvem prostem terminu, to je 12. decembra. Tako tudi mladinci želimo pripomoči k odpravljanju problemov.

Toda s tem še zdaleč ni vse opravljeno. Treba je bilo o akciji obvestiti planerje, zagotoviti vzdrževalce, malico, kontrolorje in seveda zadostno število mladincev.

Naša osnovna organizacija ima nekaj mladih tudi v Zvezi komunistov in prav ti so apelirali na čim

večji odziv na akcijo. Tudi s sredstvi informiranja (oglasna deska, Informator) smo poskušali obvestiti in privabiti čim več mladine.

Moram reči, da je bil odziv nad vsemi pričakovanji, saj nas je bilo okoli dvajset ali kar 40 % vseh mladih v naši osnovni organizaciji. Pozivu so se odzvali tudi člani sindikata, ki niso več mladinci in jim gre posebna pohvala. V akciji sta nam pomagala delovodja Tone Horvat in vodja tozda Janez Sušnik, za kar se jim v imenu osnovne organizacije zahvaljujemo.

Naša akcija je uspela, saj smo izpolnili celotni program osemurnega delavnika in dokazali, da se z dobro voljo da marsikaj narediti.

Nalogo akcije smo se razšli veseli v upanju, da smo vsaj nekoliko pomagali k boljšemu uspehu naše delovne organizacije. Prepričan sem, da to ni bilo zadnje.

»Mladina je ponos družbe,« je pred kratkim izjavil nam vsem dragi tovariš Tito.

Peter Stefanović

Dobro delo osnovnih organizacij ZK

Ob koncu leta, na konferencah in tudi ob drugih prilikah ocenjujemo svoje delo, delamo načrte za naprej.

Zanima nas, kako je v letošnjem letu delala vaša osnovna organizacija, katerim stvarjem ste dajali največ poudarka in kakšne naloge čakajo vašo osnovno organizacijo Zveze komunistov v prihodnje?

Na vprašanje so odgovorili trije člani ZK iz proizvodnje, in sicer:

MIRO FENDE — tozda Vulkanizacija TAP

JANEZ GAJSER — tozda Umetno usnje

MIRO PER — tozda Konfekcija avtoplaščev

MIRO FENDE

V osnovni organizaciji Vulkanizacija je 31 članov ZK, med njimi precejšnja večina mladih. V letu 1976 smo obravnavali različne probleme. Že v začetku leta smo si začrtali pot kot nam jo je zarisal tov. Tito. Sestanki so bili živahni in udeležba še kar zadovoljiva.

V začetku leta smo v širšem programu obravnavali 5. sejo CK ZKS. Ta tema je bila zelo zanimiva in na tej osnovi smo izdelali program svojega dela. Pregledali smo delo in aktivnost naših članov v letu 1975. Zavedali smo se, da moramo trdo prijeti za delo, če hočemo, da bo

Miro Fende

leto 1976 uspešno. Ocenili smo vse člane ZK Vulkanizacije in rezultati so pokazali, da smo delali dobro in

Nadaljevanje na 11. strani

Za sekretarja je bil izvoljen NOVIČ DRAGIŠA. Rojen je bil 18. 12. 1950 v Strmici (Srbija). Dela v tozdu Avtozračnice na delovnem mestu vulkanizer avtoščitnikov. Ima končano osnovno šolo ter večerno politično šolo, sedaj pa obiskuje politično šolo A in B programa pri občinskem komiteju ZKS Kranj. Tov. Nović je bil družbenopolitično aktiven, odkar je zaposlen v naši delovni organizaciji.

Konferenci in na novo izvoljenim članom so gostje zaželeli veliko uspehov.

Uradni del je bil s tem končan, mladi pa se niso razšli, temveč so ostali na plesu, ker se je bilo treba »še veliko pomeniti«.

Dobro delo osnovnih organizacij ZK

Nadaljevanje z 10. strani

da se nam je to delo obrestovalo. Razpravljali smo tudi o temeljnih srednjeročnega plana in osnutku sporazuma s Polikem. Sprejeli smo sklep akcijskega programa, v katerem je poudarjena samokritika članov ZK, ki jo dosedaj ni bilo pri vseh članih. Uspeh naše osnovne organizacije je sprejem večjega števila novih članov in to v večini mladih iz raznih krajev naše domovine. Zavedamo se celotne problematike gospodarstva, ki postaja svetovni problem. Na naših sestankih obravnavamo rezultate prodaje naših artiklov in skušamo s svojim delovanjem vplivati na razreševanje problemov. Vemo, kako težko je prodreti na svetovni trg in s kakšnim prizadevanjem se naši trgovci borijo za devize, ki so še kako pomembne za surovine, ki jih uvažamo. Lahko se spomnimo malo nazaj, ko smo naše izdelke pocenili, surovine, posebno uvozne pa so se podražile.

Na sestankih in raznih sejah predsedimo precejšnje število ur, toda velikokrat se nam to obrestuje.

Vsi člani ZK moramo biti prvi pri izpolnjevanju sprejete obveznosti. Opažam pa, da so nekateri člani ZK precej neresni in s svojim vedenjem kvarijo ugled partiji in osnovni

zato, ker je doseganje teh ciljev osnovni pogoj za uspešno finančno poslovanje. Druga stvar, ki smo ji dali veliko poudarka, je bilo dosledno obojestransko informiranje. Tako smo bili redno informirani o delu občinske konference. Redno smo se posvetovali z našim delegatom. Tudi o delu sveta ZK smo bili redno informirani.

Za naslednje leto smatram, da je naše osnovno delo ponovno spremljati izvrševanje planov dela, moramo pa biti bolj kritični do tistih, ki ne izpolnjujejo nalog. Potrebno je doseči, da bi bili vsi člani vsako-

dnevno primer odgovornega in pridnega dela. Saj je to eden od bistvenih dejavnikov za izboljšanje razmer in uspešnega, pozitivnega finančnega poslovanja.

MIRO PER

V osnovni organizaciji ZK Konfekcija je bilo v letošnjem letu veliko oziroma preveč časa porabljenega za obravnavo discipline med članstvom. Med člani ZK v naši osnovni organizaciji — prepričan sem, da tudi v drugih — je nekaj članov, ki še nimajo jasne slike kaj je komunist. Zato je prav, da mora na uvajalni seminar vsak kandidat za člana ZK. Če že na tem seminarju ne pokaže dovolj resnosti, potem tudi ne more biti sprejet v ZK.

Posebno pozornost v naši osnovni organizaciji smo posvetili obravnavi

sklepov 5. seje CK ZKS, precej pa smo razpravljali tudi o osnutku organiziranosti sodela združene industrije gumijskih, usnjenih in kemičnih izdelkov Save.

V letu 1976 smo sprejeli 8 članov v ZK, predvsem mladih neposrednih proizvajalcev. Iz programa dela je razvidno, da bomo morali v naslednjem letu resno prijeti za delo, saj je le-ta zelo obširen.

Iz programa povzemam važnejše točke:

1. Veliko pozornosti moramo posvetiti ZSM (delo z mladimi ter sprejem mladih v ZK);

2. Vsak član ZK mora dobiti mesto na področju družbene samozastite;

3. Veliko bo treba narediti na povezovanju ZK ter krajevnih skupnosti.

Vloga in delo aktivov delavcev neposrednih proizvajalcev, članov ZK

O vsebini in delu aktiva

Aktivi so v svojem dosedanjem delovanju obravnavali kadrovske politike in kadrovanje, uresničevanje ustave in konstituiranje združenega dela, družbeni standard, stanovanjsko politiko, delovanje delavske kontrole itd.

Razpravljali so tudi o družbenoekonomskih razmerah v občinah, o socialnem razlikovanju in zlasti tudi o nepravilnih socialnih razlikah, o pripravi na volitve, o boju za stabilizacijo in o usposabljanju komunistov, neposrednih proizvajalcev itd.

S tem so dokazali potrebo in pomembnost obstoja in tudi sposobnost delavcev obravnavati splošna aktualna delavska vprašanja.

Povezanost aktiva z delavci

Povezanost aktiva z delavci je, lahko rečemo, premajhna. Člani aktiva prihajajo na seje aktivov samo kot delegati osnovne organizacije. Pogosto ne poznamo mnenj ostalih delavcev o konkretnih vprašanjih, ki jih je obravnaval aktiv.

Menim, da bi osnovne organizacije zveze komunistov morale organizirati tudi razprave z delavci v svoji sredini. Tako bi člani aktiva lahko prenesli mnenja delavcev na sejo aktivov komunistov neposrednih proizvajalcev in stališča delavcev iz proizvodnje, kar bi nam članom aktiva prišlo prav pri reševanju in realizaciji programov, ki smo si jih postavili.

Informiranje članov aktiva

Člani aktiva smo pogosto prepuščeni samim sebi, tako da nepripravljeni pridemo na seje aktiva komunistov, neposrednih proizvajalcev. Mislim, da bi se osnovne organizacije ZK morale vključevati v organizirane oblike dela komunistov, nas vabiti na sestanke sekretariata aktivov komunistov in nas vključevati tudi v delo svetov zveze komunistov tam, kjer so oblikovani.

Prav tako nismo vključeni v delovanje organov družbenopolitičnih organizacij, samoupravnih organov itd. Člani aktiva ne dobivamo informacij o poslovanju v delovni organizaciji, delovanju samoupravnih interesnih skupnosti itd.

Zato smo v težkem položaju, kadar se moramo opredeljevati do posameznih vprašanj ali pa moramo odločati.

Seveda pa tudi člani aktiva ne smemo biti »egoisti«, tudi mi moramo informirati svoje osnovne organizacije o delu aktiva komunistov, neposrednih proizvajalcev.

Če bi bila povezava dela in informiranja med člani aktiva in organizacijo, ki obstaja v naši delovni organizaciji, lahko rečemo, da bi lahko bilo delo bolj uspešno.

Dragiša Nović

Novici

Kombinat Borovo je v Donjem Miholjcu odprl nov obrat za proizvodnjo gumiranega platna. Letno bodo proizvedli milijon kv. metrov tega platna; zmogljivost novega obrata bodo v naslednjih letih še povečali. Vrednost investicije za izgradnjo druge faze načrtujejo v višini 120 milijonov dinarjev.

(Vjesnik, 23. 11. 1976, str. 7; Borba, 25. 11. 1976, str. 8)

V naslednjih petih letih bodo v Sovjetski zvezi občutno povečali proizvodnjo sintetičnega kavčuka in proizvodnjo gumijskih izdelkov. Proizvodnjo gume bodo povečali za 37 odstotkov.

(EKOS ... Guma i kaučuk, 3. 11. 1976)

Miro Per organizaciji. V to prištevam razne disciplinske prekrške (zamujevanje na delo, predhodno zapuščanje delovnega mesta, odsotnosti na sestankih itd.). Zavedati se moramo, da smo zgled drugim, ki niso včlanjeni v organizacijo ZK.

Veliko vlogo dajemo uvajalnim seminarjem za novo sprejete člane ZK. Na teh seminarjih se člani izobražujejo o političnih vedah in spoznavajo marksizem.

Naša osnovna organizacija ZK pripravlja ob koncu letošnjega leta še en sestanek, na katerem bomo pregledali in ocenili rezultate, ki smo jih dosegli v letošnjem letu.

JANEZ GAJSER

Osnovna organizacija je v preteklem letu največ pozornosti namenila izvrševanju programov dela oz. izpolnjevanju gospodarskega načrta

Sindikalni delavci na seminarju

V soboto, 11. in v nedeljo, 12. decembra, je bil v vojaškem okrevišču Svoboda na Bledu organiziran seminar za poverjenike sindikalnih skupin. V zelo obsežnem programu so sodelovali: Andrej Škrlevaj, sekretar republiškega sveta zveze sindikatov Slovenije, Andrej Grahor, sekretar zveze sindikatov Jugoslavije, Boris Pavšlar, direktor službe informacijskih sistemov iz Save, Slavko Šolar, poslovni sekretar delovne organizacije, Majcen Filip, direktor delovne organizacije, Franci Balanč, direktor FRS, Perčič Vinko, glavni računovodja, Tone Lah, direktor skupnosti tozdog TTI, Tone Božič, direktor KET, Janez Bohorič, direktor Umetnega usnja ter Franci Prisljan, sekretar ZK Sava.

V uvodnem delu je tov. Andrej Škrlevaj predaval o sindikalnih gibanjih v svetu. Poudaril je, da med državami obstajajo razlike v gospodarskem razvoju. Značilno za današnje obdobje je, da je sever gospodarsko veliko bolj razvit, da pa je jug siromašen in izkoriščen. O tem lahko govorimo za vse celine tako Evropo kot Afriko ali ZDA in Ameriko. Nasprotja med nerazvitimi in razvitimi področji pomenijo veliko nevarnost za mir. Ena izmed glavnih nalog je sporazumevanje pri pravični delitvi naravnih bogastev. Tu ne gre za dogovarjanje med supersilami temveč za dogovarjanje med vsemi državami ne glede na število njihovega prebivalstva ali vojaško moč. Čeprav je delavska gibanje v posameznih območjih omejevano, na vzhodu s centralističnim upravljanjem, na zahodu pa z raznimi socialnimi reformami, se vedno bolj krepi. Sindikati so tako v Evropi kot tudi na drugih kontinentih povezani v razne federacije in skupnosti, kjer določajo svojo enotno politiko, odvisno od njihove usmerjenosti.

Naši sindikati niso vezani na nobeno od skupnosti, temveč vodijo samostojno politiko z vsemi delovnimi ljudmi Jugoslavije, podpirajo pa napredna delavska gibanja v svetu ne glede na družbeno ureditev držav.

SPLOŠNA OPREDELITEV VLOGE SINDIKATOV S TEŽIŠČEM NA AKTUALNIH NALOGAH TER OPREDELITVI V ZAKONU O ZDRUŽENEM DELU

— predavatelj Andrej Grahor — sekretar ZSJ

VSAK DELAVEC MORA POZNATI ZAKON O ZDRUŽENEM DELU

Če imamo v ustavi in zakonih določene pravice, to še ne pomeni, da jih imamo tudi v praksi. Če pa jih imamo in smo samoupravljalci, je naša dolžnost, da jih tudi uporabljamo. Pošteno se je treba boriti, da bi lahko samoupravne pravice povsod uresničevali in tudi hoteti jih moramo uresničevati. Zato je še zmeraj važna vloga družbenopolitičnih organizacij. Vse delavce morajo obveščati in jim dajati nekaj širše politične osnove. Če želimo priti do dejanske oblasti delavcev, do tega, da dosežemo vse pravice, ki jih imamo po zakonu, da jih res uporabljamo in imamo tudi aktiven odnos do njih, zato še zmeraj potrebujemo sindikate. Če ugotovimo, da sindikalne organizacije niso aktivne, ima to tudi posledico pri

samoupravnem življenju. Jasno je, da je vloga sindikatov opredeljena v ustavi in v zakonu o združenem delu, v katerem okrog 50 členov govori o vlogi sindikata. Vendar ne v tem smislu, da bi zakon dajal sindikatom naloge, nasprotno, zakon daje in nalaga obveznosti strokovnim službam in organom oblasti, in sicer zato, da bi sindikati v takšni ureditvi lahko opravljali svojo družbenopolitično vlogo. Zakon nam ne daje nalog, ker smo sestavni del naše samoupravne ureditve, možnosti za politično dejavnost, ki jih zakon daje, naše družbene obveznosti.

Vsak delavec, zlasti pa aktivist, mora poznati zakon o združenem delu.

Zakon ne more sam uresničevati samoupravnih odnosov. Uresničevati

Razgovor med odmorom

jim moramo tam, kjer živimo — to je v tozdu. Čez 5 let bomo videli, ali je zakon ostal beseda na papirju, ali smo ga res tudi uresničevali. Zakon pa pomeni v teh naporih izredno pomembno orodje, ker zelo jasno pove, kaj naj bi delali in kako je prav.

Predsedstvo republiškega sveta slovenskih sindikatov je na osnovni konferenci, ki je bila meseca oktobra, sprejelo poseben operativni načrt. Ta opredeljuje tri področja dela pri izpolnjevanju družbenoekonomskih odnosov:

1. dohodkovni odnosi,
2. samoupravna organiziranost,
3. uresničevanje samoupravljanja.

DOHODKOVNI ODNOSI

Na tem področju morajo biti sindikati aktivni. Zakon pa o tem govori v 36. členu.

Zakon poudarja pomembno vlogo sindikatov na področju medsebojnih odnosov delavcev in na področju meril za razporejanje dohodka in osebnih dohodkov. Vedeti moramo, da je dohodek zmeraj družben. Dohodek enega tozda ni samo rezultat delavcev tega tozda, ampak je družbeni dohodek. K njemu so prispevali svoje tudi delavci drugih tozdog v delovni organizaciji, delavci vseh drugih delovnih organizacij v Jugoslaviji, delavci iz družbenih dejavnosti. Zato se dohodek tudi družbeno uporablja. Ni dohodka, ki ne bi bil dohodek tozda, ni dohodka, o katerem ne bi odločali delavci. O tistem delu dohodka, ki ga uporab-

ljamo družbeno, odločamo sami in skupno z drugimi delavci.

Prvi pogoj je, da ni enakih pogojev gospodarjenja in jih tudi ne more biti. V tržnem gospodarstvu jih ni, ker jih sam trg ne prenese, v planskem gospodarstvu jih ni, ker ima dohodek drug družbeni namen. Različnost dohodka mora rezultirati v neki družbi, ekonomskem položaju delavcev, in to je eden od namenov, zakaj imamo dogovore in sporazume na področju dohodka.

Dohodek je osnova organiziranja združenega dela. Namen našega organiziranja je, da optimalno družbeno pridobivamo dohodek in z njim razpolagamo. Osnovni razlog, zakaj naj bi organizirali delovno organizacijo, je pridobivanje skupnega prihodka.

Poseben namen našega dela je, da pridemo do praktične izvedbe delitve po delu. Zakon o združenem delu nam zelo jasno postavlja načelo, da moramo do konca leta 1977

varjanja. Uresničevanje samoupravnih pravic je v veliki meri vezano na to, kako smo samoupravno organizirani.

Poleg delitve po delu mora biti ena prvih nalog ob letnih skupščinah, da bo združeno delo dejansko organizirano na osnovi dohodka.

Pravico imamo sklicati zbor delavcev za to, da organiziramo tozdog tam, kjer ga vzdaj ni. Lahko dajo iniciativo delovni skupnosti sindikata, vendar je boljša prva varianta.

Prav tako, kot smo udeleženci pri kriterijih za tozdog, smo tudi udeleženci pri kriterijih za delovno organizacijo. Veliko je delovnih organizacij, ki to po svojem smislu niso. Tozdog so bolj vezani na neko drugo delovno organizacijo.

Zakon o združenem delu prinaša v zvezi z dohodkovnimi odnosi naslednje sporazume:

— sporazum o združevanju dela delavcev v tozdog (ta ima vse elemente tudi za medsebojne odnose in delitev po delu, najprej pa imamo pravilnik),

— sporazum o skupnem prihodku (ta je lahko osnova naše formalne organiziranosti),

— sporazum, kako se delovne organizacije povezujejo v sestavljene organizacije združenega dela,

— sporazum o skupnem dohodku (kako skupaj vlagamo in dobivamo iz vlaganja dohodek),

— samoupravni sporazum o interesnih skupnostih materialne proizvodnje, družbenih dejavnosti, zunanje trgovine,

URESNIČEVANJE SAMOUPRAVLJANJA

Sindikati imajo v delegatskem sistemu pomembno vlogo. Sindikat je tista organizacija, ki ob začetku volilnega postopka za delavske svete izvede kandidacijski postopek, se dogovori za kriterije, kdo je primeren za določeno funkcijo in ugotavlja kandidacijsko listo. Ko smo delavski svet izvolili, pa sindikat kot družbenopolitična organizacija delavcev spremlja to dejavnost tudi s kadrovske strani, vključno s pravico, da po potrebi tudi odpoklicuje. Zelo pomemben del našega dela je, da smo družbenopolitična osnova delegatskega sistema. Zato bomo predlagali, kaj naj bo o udeležbi sindikatov v statutih tozdog, delovni organizaciji, sestavljeni organizaciji združenega dela, kaj naj bo v samoupravnem sporazumu samoupravnih interesnih skupnosti, bank ter bomo v svojih pravilih obdelali njihovo vlogo. Zelo važna je udeležba sindikatov v pripravljalnem postopku za odločanje. Truditi se moramo, da je vsak delavec o vsakem vprašanju obveščen, predlagati, da se ob vsakem pomembnem vprašanju izvede referendum, da se delegati posvetujejo na sestankih, da res spoznajo mnenje delavcev. Informacije naj se pripravijo tako, da nam je kratko in jasno povedano, za kaj gre, da pred vsakim odločanjem vemo, o čem bomo odločali. Vloga strokovnih služb je v tem zelo pomembna, moramo jo podpirati in zahtevati.

SAMOUPRAVNA DELAVSKA KONTROLA

Ko govorimo o samoupravni delavski kontroli, izhajamo iz naslednjega:

— da je vsak delavec kot samoupravljaec tudi kontrolor;

Nadaljevanje na 13. strani

SAMOUPRAVNA ORGANIZIRANOST

Tozdog je vedno tehnološka celota. Ima interni ali eksterni dohodek. V njem je mogoče uresničevanje samoupravnih pravic. Ta načela so v ustavi in v zakonu o združenem delu. Predvidevamo, da bomo imeli za posamezne dejavnosti družbene dogovore, ki bodo natančneje opredelili, kaj je tozdog v posamezni dejavnosti. Sindikat je temelj dogo-

Odšli so v pokoj

BERLEC IVANA
CEJ JUSTINA
GOLOB ŠTEFAN
BENEDIK AVGUST
KRŽIČ VERA
GOLOB PAVEL

BLATNIK MALKA
LIPANOVIČ ANTE
MRAVINC JOŽE
FAJDIGA JOŽICA
BRUBER KATINKA
ČUK PEPČA

VINDIŠ ANA
GOLOB FRANČ
NARTNIK JOŽICA
GABRIJELČIČ MARIJA
ŠMID TONČKA

V začetku novembra je bila v hotelu Jelen v Kranju poslovilna slovesnost ob odhodu naših sodelavk in sodelavcev v pokoj. Prireditve so se poleg slavljencev udeležili tudi predstavniki družbenopolitičnih organizacij in vodstva delovne organizacije, savski oktet in ansambel folklorne skupine.

V uvodnih besedah je predsednik sindikalne organizacije Save tov. Mile Milivojevič poudaril, da so besede zahvale in spominska darila le skromno priznanje za delo. »Dan za dnem, leto za letom ste prihajali v tovarno,« je dejal v nadaljevanju

tov. Milivojevič, »s svojim vestnim delom ste gradili novo in boljše za mlajše generacije, živeli ste s Savo in bili Savčani. Želimo, da bi to ostali tudi vnaprej, da bi se še večkrat srečevali in pokramljali.«

Tov. Filip Majcen se jim je v imenu kolektiva zahvalil za dolgoletno vestno opravljanje delovnih dolžnosti ter jim zaželel veliko zdravja in zasluženega počitka. V razgovorih o tem, kako je bilo včasih, kako je danes, ob plesu in poslušanju oktetu, je večer hitro minil. Se iskrene čestitke ter najboljše želje in razšili smo se z željo, da se še srečamo.

bomo imeli izpad dohodka, kar pomeni, da naše delo ni družbeno priznано. To se kaže predvsem v cenah naših izdelkov, ki so najnižje v Evropi in tudi v svetu, medtem ko kupujemo surovine zaradi režima uvoza kar 10 % dražje kot v zahodnih državah. Z našimi notranjimi rezervami ne moremo kriti nastajajočih razlik. Z višjimi cenami naših izdelkov, z modernejšo tehnologijo in povečanjem proizvodnje bomo v prihodnje izboljšali naš položaj. Velikih uspehov pa ne moremo pričakovati čez noč. Tudi leto 1977 bo za nas zelo težko. V prizadevanjih moramo biti enotni in s skupnimi na-

pori premagovati težave. Vsak član kolektiva mora kar največ prispevati k izboljšanju položaja Save in vestno opravljati svoje delo.

Po razlagi direktorjev posameznih skupnosti tozdogov o položaju in njihovih težavah je sledila obširna razprava, ki se je nanašala na boljše gospodarjenje in poslovni uspeh Save. Kot vedno je tudi tokrat primanjkovalo časa, zato smo nekateri na razgovoru ostali še popoldne.

Za seminar lahko trdimo, da je bil dobro in uspešno organiziran, ne samo uradni, temveč tudi družabni del.

Peter Bogataj

Kožuhova mama se je poslovila od Totre

Le kdo od nas, članov delovnega kolektiva Totra je ni poznal, vsaj na videz? Starejša, vedno prijazna ženica je redno vsako dopoldne šla čez tovarniško dvorišče s kanglico v roki. To je bila Kožuh Marija, po domače Kožuhova mama, ki je štirideset let živela s Totro. Sicer je bila zaposlena kot delavka v Totri le nekaj let, ne glede na to pa je bilo njeno življenje povezano s tovarno. Okrog 1935 leta, še takrat, ko je bil v današnji upravni zgradbi Totre direktor papirnice Vevče, se je priselila z možem. Stanovala sta v skromni hišici, tik ob Ljubljani. Njen pokojni mož je opravljal razna dela, kasneje pa je delal kot kurjač, vratar in hišnik. Skupaj z ženo je dolga leta urejal zelenice ter vrtove okrog tovarniških zgradb. Seveda je z leti Totra rasla in naenkrat se je Kožuhova stanovanjska hišica, ki je bila spočetka na robu tovarniškega prostora, znašla sredi med tovarniškimi zgradbami. Pošteno jo je načel zob časa in življenjski pogoji v njej so postali nemogoči. Ker je hiša stala tik ob rečni strugi, jo je Ljubljana začela spodkopavati, seveda pa je tudi vlaga vse bolj prodirala v zidove. Nekako pred dvema letoma, ko smo se odločili za gradnjo nove tovarne pozamenterije, so organi samoupravljanja odločili tudi, da bo delovna organizacija pomagala Kožuhovi mami do primernejšega bivališča, stara hiša pa je bila predvidena za rušenje. In tako je v letošnjem septembru Kožuhova ma-

ma dobila v Štepanjskem naselju novo, lepo garsonjero, njen dolgoletni dom, hišico sredi tovarniških zgradb pa je v nekaj minutah porušil gradbeni stroj, ki je urejeval okolico in dvorišče Totre.

Čez nekaj let bodo člani kolektiva pozabili na Kožuhovo mamo, tam, kjer je stala njena hišica, bo zelenica. Delček zgodovine naše Totre pa naj ohranja pričujoči članek v našem glasilu.

Sindikalni delavci na seminarju

Nadaljevanje z 12. strani

— vsak samoupravni organ nujno tudi kontrolira, kako se njegovi sklepi izvajajo, nujno je, da imamo za to zgrajen sistem;

— nujen je poseben organ in komisije delavske kontrole, ki imajo jasno opredeljene pravice in dolžnosti.

Sindikat daje tem delavcem politično podporo. Delavska kontrola ima pravico zahtevati od strokovnjakov v delovni organizaciji ali izven nje, da ji pri njenem delu pomagajo.

Delavska kontrola je lahko zelo pomemben ali zelo zanemarljen del sindikalnega dela. Od nas je odvisno, kakšna bo. To ni nobena tuja sila v delovni organizaciji, ampak še ena oblika dejanskega odločanja delavcev več.

DELOVNA RAZMERJA

Naša naloga na tem področju ni z zakonom nič lažja, samo nekatere zadeve nam jasno kaže. Čaka nas težko delo, da bomo imeli urejene medsebojne odnose.

PODROČJE DISCIPLINE

V sindikatu smo za delavce in za delo. Sindikat sodeluje pri vsakem disciplinskem postopku.

Pri vseh delavčevih pravicah smo nujno zainteresirani. Zakon je izrazilo sprejel izhodišča, da, kadar gre za zaščito pravic delavca, ki pome-

nijo širšo samoupravno pravico, lahko sindikat zaradi širših interesov začne ali nadaljuje postopek za zaščito takih pravic, tudi če posamezni delavec tega ne upa ali noče.

V nadaljevanju seminarja sta Boris Pavšlar in Slavko Šolar razložila naloge delovne organizacije pri uresničevanju zakona o združenem delu, ki temeljijo na uvedbi dohodkovnih odnosov med posameznimi tozdi.

O poslovnem uspehu in vzrokih za težak gospodarski položaj, v katerem je sedaj Sava, je govoril Filip Majcen. Med drugim je poudaril, da je letošnje leto glede poslovnega uspeha najtežje v zadnjih 20 letih. To velja za celotno gospodarstvo, še posebno pa za nekatere panoge, med katerimi je tudi gumarska.

Stabilizacija ima svojo ceno, ki jo mora plačati naša družba. Preteklo obdobje je bilo lagodno, potrošnja je rasla čez rezultate dela in zdaj to popravljamo. Dežela je kot celota dosegla nekaj uspehov, med drugim tudi pozitivno zunanjetrgovinsko bilanco. Sava si je vedno prizadevala za čimboljši poslovni uspeh. Tako je kot celota zvišala produktivnost v letošnjem letu za 4,6 %, to je za 1,6 % več kot predvideva resolucija. Prav tako smo povečali tudi proizvodnjo. Pri uresničevanju naših akcijskih programov smo bili uspešni. Čeprav je naša produktivnost že nekaj let na mednarodni ravni,

Totra prodaja obrat na Litijski cesti

Eden od pomembnih ciljev, kateri so nas napotili k veliki investiciji izgradnje nove tovarne pozamenterije, ki smo jo izročili svojemu namenu 26. 11. 1976, je bila tudi združitev proizvodnih obratov, dotlej raztresenih na raznih lokacijah. Eden od največjih takih obratov je bil obrat na Litijski cesti. Tu je bila v zgradbi, kjer je bil med drugo svetovno vojno mejni blok, pletilnica elasteke, manjša pletilnica vezalk, adjustirnica in še več drugih stranskih prostorov. V več letih smo v ta obrat precej investirali, tako da so bili proizvodni prostori več ali manj v redu, zgradba pa ima tudi lastno transformatorsko postajo. V drugi polovici novembra smo celotni obrat preselili v novo tovarno, zgradba na Litijski cesti pa je ostala prazna. Seveda bi jo lahko še uporabljali kot skladišče ali kaj podobnega, saj prostora v proizvodni delovni organizaciji vedno primanjkuje. Vendar pa smo se odločili, da bomo zgradbo prodali, da bi z izkupičkom laže poravnali obveznosti anuitet, ki jih imamo v zvezi z investicijo. Glede na pripravno leto in urejenost zgradbe upamo, da bomo zanj iztržili okrog 2 milijona dinarjev. Računamo, da se bo oglasilo več kupcev in da s prodajo ne bomo imeli težav.

Ps

Ob zaključku Cankarjevega leta

Prav gotovo ni Savčana, ki ne bi vedel, da smo letos proslavljali 100-letnico Cankarjevega rojstva, zato je bilo 1976 v kulturi imenovano Cankarjevo leto.

Skupaj s strokovnimi delavci Izo bračevalnega centra smo z manjšimi presledki tudi v našem glasilu objavljali članke in dela našega največjega dramatika. Za sklep naših prispevkov, smo izbrali nekaj anekdot, ki živo ponazarjajo Cankarjevo osebnost in njegov veliki duh.

V ROMANTIČNEM TIVOLIJU

Lepa so pravzaprav študentovska leta, rad mislim nanje. Nerodno je le, da je pouk tudi, kadar je dan kakor danes, ko je sončno nebo in vse cvete in poje. V takihle dnevih človek greši če gre v šolo.

Jaz sem zavil ob takih priložnostih vsaj v Tivolski park ali kam drugam na travo. Tam sem prebiral romantično knjigo aйл pa sem gledal v nebo.

Nekoč se je nanizalo tako precej lepih dni, ki sem jih presanjaril na travi. Pa se je potem enkrat vreme nekoliko skisalo in šel sem po dolgem času v šolo. Že na pragu me sreča nemški profesor: »Kam? Saj ste izključeni!« — Na stopnicah me sreča drugi: »Cankar, izključeni ste, nič nimate več opravka v šoli!«

Jaz pa grem kar naprej v razred. Ko me študenti ugledajo: hrup. Vse mi hiti nasproti: »O Cankar, zdravo, zdravo!« — Zares, kakor sem bil »lump«, radi so me imeli vsi.

Pozvonil. Sedem v svojo klop in čakam. Pride profesor; ne pogleda me kakor bi me ne bilo. Pride drugi — ravno tako. Nihče se ne meni zame, nihče me ne izprašuje, kakor bi me ne bilo. Šele pozneje pri konferenci se je zavzel profesor Fran Levce zame in je poskrbel, da so me na novo vpisali.

MEGLA NAD LJUBLJANO

Pravzaprav sem bil zloben takrat. Z nobeno slovensko nalogo, ki nam jo je Levce dal, nisem bil zadovoljen. Pričkal sem se z njim, dokler si nisem priboril pravice, da pišem popolnoma proste spise. Včasih sem moral pa vendarle pisati isto nalogo kakor vsi drugi. Ob takih priložnostih sem bil jezen in v takih nalogah sem se navadno iz vsega norca delal.

Ena taka naloga je bil prosti spis o Savi. Zaman sem se lagal, da Save ne poznam, da sem jo le enkrat videl samo za hip in slabo razpoložen in da jo sicer poznam samo z zemljevida. Nalogo sem moral pisati. In zbral sem vso svojo klepetavost in z vso svojo virtuoznostjo sem opisal — modro vijugo Save na zemljevidu...

»Razgled z ljubljanskega gradu« je bila druga taka naloga. To sem pisal s pravim užitkom. Podal sem najprej jutranje razpoloženje, da vidim

Ljubljano enkrat visoko z gradu skozi kristalno ozračje jutra v prvih žarkih mladega sonca. Že v mraku sem lezel previdno na grad, nič se nisem oziral na mesto, da bi si ne pokvaril poznejšega vtisa. Še malo, pa bom na vrhu. Vzhod je krvavel. Srce mi je bilo od pričakovanja. Še nekaj trenutkov in videl bom belo Ljubljano, čisto in neoskrunjeno od dima in prahu. Prvi žarki so že lili od vzhoda. Še trenutek! Zda! Željno pogledam navzdol: povsod sama megla, megla...

ŠOLSKA NALOGA

ZA »LJUBLJANSKI ZVON«

Menda sem bil v peti realni takrat. Levce nam je dal za domačo nalogo spis o Kacijanarju. Vsi so oddali nalogo razen mene. Levce je bil hud.

— Cankar, kje imate nalogo?

— Spisal sem jo v verzih.

— Oddajte jo! — se je še bolj razhudil Levce.

Drugi dan se je Levce jezil na nekatere, ki nič ne poslušajo.

Aha, sem si mislil, treba bo, da se malo poboljšam.

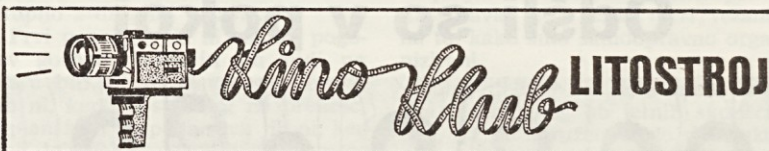
Po končani uri me pokliče ven. Pripravil sem se že na pridigo. On pa pravi: »Dobra je vaša naloga in izide v »Zvonu« in pri tem mi je stisnil v roko goldinar.

To je bila prva moja pesem, tiskana v »Zvonu« in tisti je bil moj prvi honorar.

S KETTEJEM V KRAVJI DOLINI

Kadar je živel Kette v Ljubljani, sta hodila s Cankarjem na kozarček k Možini v Kravji dolini (ob izhodu sedanje Vidovdanske, tedanje Ra-deckega ceste na Tabor). Nekoč pozimi jo Kette in Cankar zvečer primahata v gostilno in se previdno krepčata. Bilo je okrog božiča in oba sta bila seveda premražena, kajti noben izmed njiju ni imel pretoplega obuvanja niti gorke obleke, zato se jima nikamor ni mudilo iz gostilne. Pa ne samo zato. Kette je Cankarja povabil; počasi pa se je izkazalo, da ni nič manj »suh« kakor Cankar sam. Med ugibanjem, kako in kaj, se je približal čas, da bi bilo treba oditi domov. Tedaj plane Kette pokoncu, se začne tipati po žepih in zatiplje — luknjo!

»Denarnico sem izgubil!« Skoči venkaj in Cankar za njim. Zunaj »iščeta« tja do Šentpetrske ceste in nazaj, vendar jima ne pade nič posebno pametnega v glavo. Da bi jo kar tako pobrisala, jima nikakor ni kazalo, zato se končno malce s strahom vrmeta in skušata dopovedati staremu oštirju svojo nezgodo. Mož je brez dolgega pojasnjevanja hitro razumel položaj navihanih bohemov. Namesto računa za ceho jima je umevajoče stisnil goldinar v roko, da jima še za naslednji dan ni bilo treba iskati »izgubljeno« denarnico.

13. republiški festival filma v Idriji

Z namenom, da bi podprli delo kinoklubov po Sloveniji je potekal od 3. do 4. decembra 1976 festival kratkometražnega filma v Idriji, na katerem je bila predstavljena tudi naša foto-filmska sekcija iz Save.

Organizacija tovrstnega dela je precej težavna naloga, saj prispe v roke žirije kakih 70 filmov, ki jih je treba pregledati in oceniti. V petek, 3. decembra, so bili prikazani nagradni filmi, v soboto pa ostali s festivalske liste, ki so po kvaliteti ustrezali prikazovanju. Festival-ski večer je otvoril Tine Arko, predsednik kino zveze Slovenije, s kratko zgodovino jugoslovanskega in slovenskega amaterskega filma. V idrijski dvorani Doma rudarjev se je v petek pred polno dvorano zvrstilo 10 filmov vseh vrst, od žanrskega in animiranega, do dokumentarnega in igranega filma. Glavne nagrade so dobili Tržičani, Mariborčani in Celjani. Nagradni filmi so bili:

DOKUMENTARNI: KRONIKA, avtorja Janeza Mayerja iz Tržiča
IGRANI: VEČERNI MONOLOG, avtorja Mišota Čoha iz EMO Celje
ŽANRSKI: KLJUČI, avtorja Janeza Mušiča iz Ljubljane

Savčani smo poslali sedem filmov v konkurenco:

1. AKCIJA SAVA '75, avtorja Francija Krišlja
2. TAKO JE NAJBOLJE, avtorja Zdravka Purgarja
3. GREBEN, avtorja Iztoka Alidiča
4. VELIKA NAJDBA, avtorja Ciri-la Ovsenika
5. MUČENIK, avtorja Izidorja Vrhovnika
6. NONSES, avtorja Iztoka Alidiča

7. STRUP, avtorja Dušana Dejanoviča

Od vseh sedmih poslanih filmov se je uvrstil v finale le igrani film NONSES, ki je prejel diplomu za prikazovanje v finalu.

Foto-filmska sekcija Sava Kranj je prvič sodelovala na takšnem festivalu, zato mislim, da se je pri takšni konkurenci vseh klubov iz Slovenije kar dobro uvrstila.

Na prvem festivalskem večeru so po projekciji filmov gostitelji priredili skromno zakusko in razgovor med avtorji filmov. Iz vseh razgovorov sem zaznal, da večina klubov nima težav s finančne plati, pač pa s kadrom. V naši sekciji pa je ravno narobe. Dosti Savčanov sploh ne ve, da obstaja filmska sekcija v Savi ali pa misli, da sploh ne dela. Dejstvo pa je, da imamo premalo finančne podpore in da delamo z lastnim tehničnim materialom. Ni hče ne ve, koliko dela je potrebno, da se realizira film od scenarija do končne zvočne obdelave. Čeprav obstajamo že od marca 1975, smo bili deležni le skromne podpore v filmih. Vse filme, ki smo jih prejeli, smo morali posneti za razne seminarje, proslave in športne igre, za naše ideje pa nam ni ostalo nič. Filmi, ki so bili predstavljeni v Idriji, so bili vsi, razen Akcija Sava '75, naš strošek.

V Idriji so pohvalili filmski klub Save iz Kranja, zato se bomo še bolj zagnali v snemanje in realiziranje filmov ter dokazali, da se da tudi brez podpore matičnega podjetja marsikaj narediti.

Iztok Alidič

Razpis

V številki, ki jo imate v rokah, smo nameravali objaviti več zanimivosti za praznovanje ob novem letu, vendar pa nam je zmanjkalo prostora, zato smo se dogovorili, da povabimo vas, da nam vi napišete najbolj zanimivo zgodbo, ki ste jo ali pa jo boste doživeli na silvestrovo. Lahko nam pošljete tudi najbolj zanimivo fotografijo ali pa misel o prehodu iz starega v novo leto.

Ta razpis objavljamo namesto nagrad za današnjo križanko, zato bomo med najboljše prispevke razdelili naslednje nagrade:

1. 80,00 din
2. 50,00 din f
3. 30,00 din
4. 20,00 din
5. 20,00 din

Prispevke pošljite v uredništvo Save, Kranj, Škofjeloška 6 do 15. jan. 1977.

IZID ZREBANJA NAGRADNE KRIZANKE

1. nagrada 80,00 din Marjeti Mohorič — kontrola TAP
2. nagrada 50,00 din Jože Pelcl — Kranj, Jezerska 87 (upokojenec)

3. nagrada 30,00 din Silvo Grozl — polizdelki TAP

4. nagrada 20,00 din Anton Škofic — Velesovo 13, Cerklje
5. nagrada 20,00 din Zdravko Korenčan — OOS — KSS

Za razvedrilo

15

	UNIJA		PREBI- TEK, OSTANEK		ELEKTRO- KARDIO- GRAM	ŠUBIC ANTON	NOR- VEŠKA		DETEKTIV ELIOT	NADLEŽ- NE ŽU- ŽELKE		
	SINJSKA VITEŠKA IGRA						PESNI- TEV PEVEC ALL					
	GAJ					DEL STAVKA MILAN ČUFER						
	UMRLI SE- KRETAJ OZN											
LIECH- TEN- STEIN		NOČNO OBLA- ČILO	UPRAVA DRŽAV. VARNOSTI			RDEČI PLANET ALUMINIJ				BIVŠA EI NIŠ BORILKA		
PRIPO- VEDNA PESHITEV			TOVARNA TOBAKA ODD. V ŽELEZAR.						UDAV SLAP V SLOVEN.			
Ž. IME (TILKA)				TOVARNA ALK. PIJAČ ŽILA OD- VODNICA			KALIJ		GRŠKA ČRKA			
OZEK MORSKI PREHOD							KRAJ NA DLOLENJ.					
BABICA				POLMER BOTO (S)								
MEHA ZA DRAGE KOVINE												
				MARJAN HVASTI POLVINIL KLORID	MERILA		KARLOVAC JANEZ TRDINA		IRIDIJ ZG. PLAST OZRAČJA			
LITER.		MESTO V ITALIJI NIZEK GORSKI VRH						A	VRSTA VRBE UREJE- HOST			
DRŽAVNA BLAGAŽ- NA					RIMSKA 500			TERMIN AM. IGRAL MARTIN				OKRENSKA NAVOS- NICA
PLUT TATJANA								ZDRAV. RASTLINA				
SESTAVILA: JELKA ŠTULAR	INDIJ GORA V TURČIJI					VERA, PREPRIČ. (LAT.) BELEŽ- KA				KISIK GLEJTE (LAT.)		
ČEŠKA PRITR- DILNICA									KURIR			
JADR. OTOK							ANTON HANUT IME ČRKE		FRANKO VRSTA USNJA			
AMPER		ESTONEC VZVIŠENA LIRSKA PESEM			MEDN. ZDRUŽ. KNJIŽEV. EQIPČ. SONČNI BOG			TEHIŠKI IZRAZ ČAS BREZ VOJNE				PEVSKI ZBOR
ZVIT PAPIR					VEZNIK			ČEŠKO M. IME SARA- JEVO				
LATIN- SKA PREDPONA			INDONEZ. OTOK LETO			MORSKA ŽIVAL TONA				SAMOGL. OBSEG		
TALJE- NA SNOV						TEŽA EMBA- LAŽE				ORANJE		

Občni zbor smučarjev, sankalcev in smučarskih tekačev

Zaradi bližajoče zimske sezone in raznih tekmovanj, ki čakajo naše smučarje, so se v petek, 3. 12. 1976, v stari upravni stavbi zbrali vsi prijatelji zimskega športa, bodisi smučanja, sankanja ali smučarskih tekov, da se dogovorijo o letošnjih načrtih za delovanje smučarske sekcije, ki naj pod svoje okrilje sprejme še sankalce in tekače. Na občnem zboru je bilo prisotnih približno 50 do 60 članov in članic našega kolektiva.

Najprej smo si ogledali film o zadnjem jubilejnim X. prvenstvu Save, ki je bilo na smučiščih v Mojstrani in se ga je udeležilo okoli 200 članov našega kolektiva in ekipa Semperita in s čimer smo dokazali, da je smučanje eden najbolj množičnih rekreacijskih športov v naši delovni organizaciji. Da smo dosegli takšno množičnost je predvsem zaslug pravilnega pristopa in organizacije tega tekmovanja. V tekmovanje smo namreč uvedli tudi tekmovanje ekip, ki so se formirale poljubno v okviru skupnosti tozdogov, tako, da so si razne skupine tekmovalcev med seboj napovedovale dvojbo, kar nam je povečevalo množičnost. S tem bomo letošnjo sezono nadaljevali in dodatno uvedli tudi v ženski kategoriji, tako da bi tudi tukaj povečali množičnost, ki sedaj ni ravno najboljše. Za popestritev je bila po tekmovanju še preizkušnja v vožnji z zračnicami, kar se je pokazalo kot zelo pozitivno. Na občnem zboru smo se dogovorili o starostnih razredih za moške in ženske na prihodnjem tovarniškem prvenstvu, in sicer za moške tri starostne razrede do 28 let (kar bi bil v glavnem mladinski razred), od 28 do 38 let, in nad 38 let. Pri ženskah pa isto do 28 let in nad 28 let. Prav tako smo se domenili, da morajo tisti člani smučarske sekcije, ki bodo zastopali tovarno na raznih sindikalnih tekmovanjih, imeti obvezno smučarsko izkaznico, predvsem zaradi tega, ker vsebuje med drugim tudi zavarovanje na smučiščih. Kdor je ne bo imel, pač ne bo mogel zastopati naše sekcije na raznih tekmovanjih.

Ker se vsa sindikalna zimska prvenstva, katerih se udeležuje naša sekcija, razraščajo v več disciplin, smo tudi mi sklenili v naše vrste pritegniti še sankalce ter izvolili tovariše, ki bodo ti dve panogi pri smučarski sekciji vodili. Kdor želi sodelovati v sankanju s povsem navadnimi sankami, naj se prijavi tov. Janezu Kompareju, ki je zadolžen za to panogo, na telefon 395.

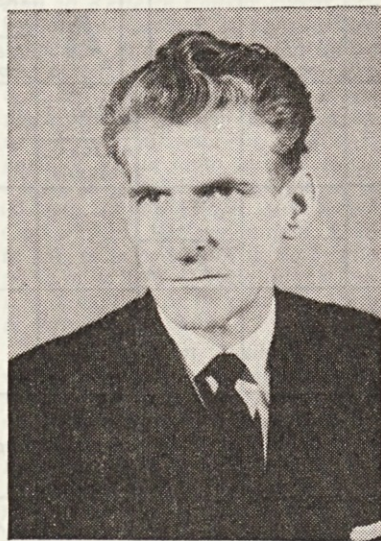
Vse, ki bi radi tekmovali ali se ukvarjali s smučarskimi teki, pa vabimo, da se prijavijo tov. Janezu Gorjancu, tel. 451. Poudarjam, da ni potrebno biti ne vem kakšen as na tem področju, ampak je to le rekreacija in ne gre za doseganje vrhunskih rezultatov. Zaradi razširitve smučarske sekcije (doslej je imela že čez 60 članov, ki so redno tekmovali v smučanju), ki se ji sedaj priključijo še sankalci in tekači, pa smo izvolili še gospodarja, ki bo skrbel za opremo smučarske sekcije. Da pa bi bil naš kolektiv čim bolj seznanjen z dejavnostjo in uspehi smučarske sekcije, pa smo zadolžili tov. Jelko Štular za poročanje.

Nadalje smo govorili o letošnjih tekmovanjih, ki se jih bomo udeležili, in v katerih disciplinah. Da bi jih dočakali čim bolj pripravljeni, smo si rezervirali telovadnico v šoli Lucijan Seljak v Stražišču. Treninge lahko obiskujejo vsi zainteresirani člani našega kolektiva vsak torek od 18.30 do 20. ure. Treninge bo vodil tov. Brane Pečjak in bo pripravil vaje, ki so najbolj primerne za smučarje.

Dogovorili smo se tudi o organizaciji smučarskih tečajev za začetnike, vodili naj bi jih člani našega kolektiva, ki imajo izpit za smučarske vaditelje, tako da bi bili stroški čim manjši in dostopni najširšim krogom naših ljudi. Da bi smučarske tečaje lahko obiskovalo čimveč ljudi, smo se domenili za dva načina organiziranja, in sicer enotedenski vsakodnevni tečaj in vikend tečaj (sobota in nedelja 3-krat ali 4-krat), tako da bi lahko tudi tisti, ki nimajo veliko dopusta, obiskali tečaje. Domenili smo se tudi, da bomo poslali nekaj boljših smučarjev naše sekcije na tečaj za vaditelje smučanja, ki bi potem lahko učili na smučarskih tečajih.

Ker se približuje zimska sezona in je sneg ponekod že obilno zadel, smo se domenili, da izvršnemu odboru društva Gumar predlagamo, kje naj letos kupijo smučarske karte. Predlagali smo Krvavec, Zatrnik, Stari Vrh in Vogel, in sicer količinsko tako, kot si sledijo, torej

Pisal nam je

Zahvaljujem se za obisk, ki sem ga bil deležen na domu in sem ga bil zelo vesel. Tako se še vedno počutim član kolektiva, čeravno sem že 7 let invalidsko upokojen. Posebno se zahvalim tov. Marici Hacetovi za prijeten razgovor in tov. Rajku Debeljaku. Najtopleje se zahvalim za prejeto darilo, ki me je zelo presenetilo.

Posebna zahvala tov. Hacetovi za vse, kar je storila zame. Hvala sindikalni organizaciji. Celotnemu kolektivu pa želim še nadalje mnogo uspehov in napredka pri njegovem delu.

Franjo Sever

Na občnem zboru smučarjev smo si ogledali tudi film o lanskem smučarskem prvenstvu Save

največ za Krvavec, potem Zatrnik itd.

Na koncu smo se pomenili še o možnosti treninga smučarjev na Čehoslovaškem, in sicer na svoje stroške, vendar pa po izredno nizki ceni. Da je cena tako nizka, pa je zaslug sodelovanja s športniki Košic, ki bodo prišli na trening v Poreč, kjer jim penzion plačamo mi, bivanje v Visokih Tatrah pa nam plačajo oni. Dogovorili smo se o kriterijih za izkoriščanje te možnosti.

SMUČARSKA IZKAZNICA

Na koncu bi izkoristil priliko in pozval člane in članice kolektiva, da v blagajni DPO pri tov. Mariji Jereb lahko dobijo smučarske izkaznice zase in za svoje otroke. Če ste lastnik te smučarske izkaznice, imate veliko ugodnosti pri nakupih smučarskih potrebščin. Naj jih naštejemo samo nekaj: 10 % popust pri nakupu smuči (skakalne, tekaške ali navadne smuči), palic, smučarskih elastičnih hlač, smučarskega osebne perila, toplih vrhnjih hlač, bunde, kombinizone, kape, rokavic, trenirke, dresa za tekaški šport, smučarskega puloverja, smučarskih kotalk in še nekaj stvari. Prav tako imate popust 10 % pri nakupu dnevnih in poldnevni kart za smučanje in, kar je po mojem mišljenju najboljše, ste na smučiščih neogledno zavarovani. Za člane in članice stane smučarska izkaznica 150,00 din, za mlajše, rojene 30. 6. 1961 in kasneje, pa samo 60 N din z istimi

ugodnostmi. Če kupujete za otroke opremo, prinesite 60,00 din in sliko otroka (takšna velikost kot za osebo izkaznico). Seveda pa tudi za vas same priporočamo to izkaznico. Če količjak kupujete za svojo zimsko rekreacijo, se vam ta denar takoj dvojno povrne.

Vsako, ki želi dobiti to izkaznico, naj se torej s sliko zgleda pri tov. Jereb Mariji, blagajna DPO — nova upravna stavba. Izkaznico lahko dobijo tudi drugi, čeprav niso zaposleni pri nas. Če vas kdo prosi za to uslugo, mu ustrezite.

Andrej Valenčič

Lep uspeh naših strelcev

V počastitev 22. decembra, dneva JLA in 35. obletnice JLA, je v soboto, 18. 12. 1976, Dom JLA v Kranju organiziral strelsko tekmovanje s polavtomatsko vojaško puško.

Povabljenih je bilo šest tričlanskih ekip iz Iskre, Tekstilindusa, IBI, Save, Občinske strelske zveze in JLA.

V deževnem in meglenem vremenu smo streljali na strelišču v Struževem. Razdalja za streljanje je bila 100 m. Slabo, deževno in megleno vreme je opravilo svoje.

Rezultati so bili pod poprečjem in zmagala je tista ekipa, ki se je bolje pripravila. Najbolj pripravljena, čeprav po »jakosti« poprečna, je bila naša ekipa v sestavi: Studen Blaž, Černe Franc in Lacko Vladimir. Zmagali smo s precejšnjo prednostjo pred ekipo Občinske strelske zveze in si na ta način priborili lep prehodni pokal in manjši pokal v trajno last.

ZAHVALA

Iskrena hvala za tolažilne besede, izraze sožalja, za darovani venec in spremstvo na zadnji poti moje drage mame. Zahvaljujem se vsem v vodstvu POS in vsem v finančno-računovodski službi.

Vera Slavic

ZAHVALA

Svojim sodelavcem, ki so ob izgubi moje mame darovali za cvetje — iskrena hvala.

Zbrani znesek namenjam fondu za izgradnjo Onkološkega inštituta.

Gena Kunej

Sava, glasilo delavcev delovne organizacije industrije gumi-jevih, usnjenih in kemičnih izdelkov Sava Kranj. Glasilo izdaja odbor za informiranje, izhaja štirinajstredno, glavni in odgovorni urednik slovenske izdaje Jože Štular, tehnični urednik Peter Bogataj, fotografije Ivan Draškič in Janez Jereb. Naslov uredništva: Kranj, Škofjeloška 6, telefon 25461, interno 482 ali 282. Tisk in klišei GP Gorenjski tisk Kranj.

Glasilo je oproščeno temeljnega davka na podlagi mnenja republiškega sekretariata za prosveto in kulturo SRS (št. 421-1/72 z dne 27. marca 1973).